

ALUMINIJ

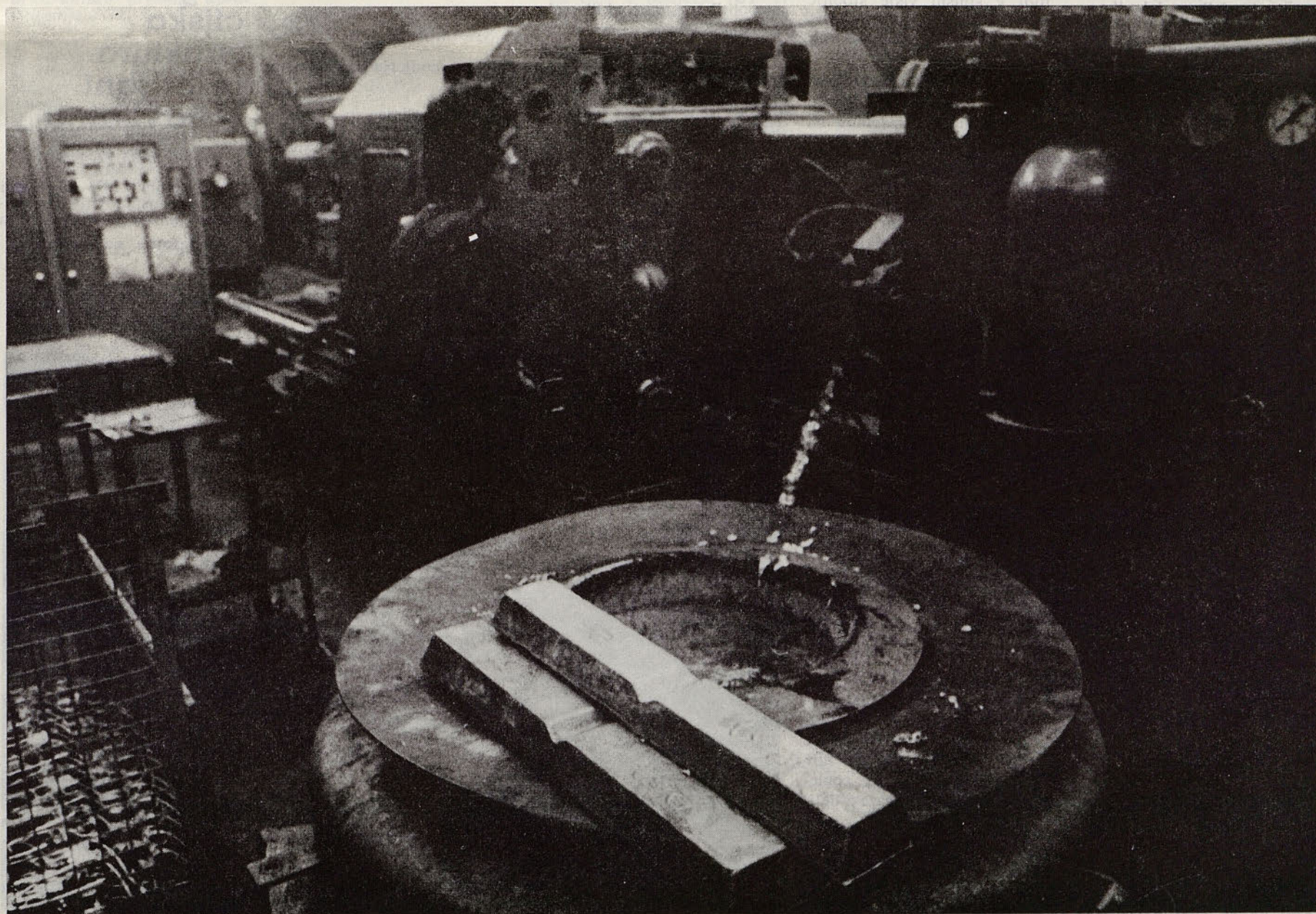
GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GLINICE
IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČ” KIDRIČEVO

IZREDNA ŠTEVILKA

MAJ 1977

LETNIK XV.

ELABORAT o združitvi OZD TGA „Boris Kidrič” Kidričevo in TOZD Livarna lahkih barvnih kovin „IBT” Trbovlje

Naš aluminij (iz IBT)

Uvod

Povezovanje in združevanje kakršno se zastavlja z določili nove Ustave in Zakona o ZD jasno zahtuje družbeno — ekonomsko in družbeno — politične cilje takšnih združevanj.

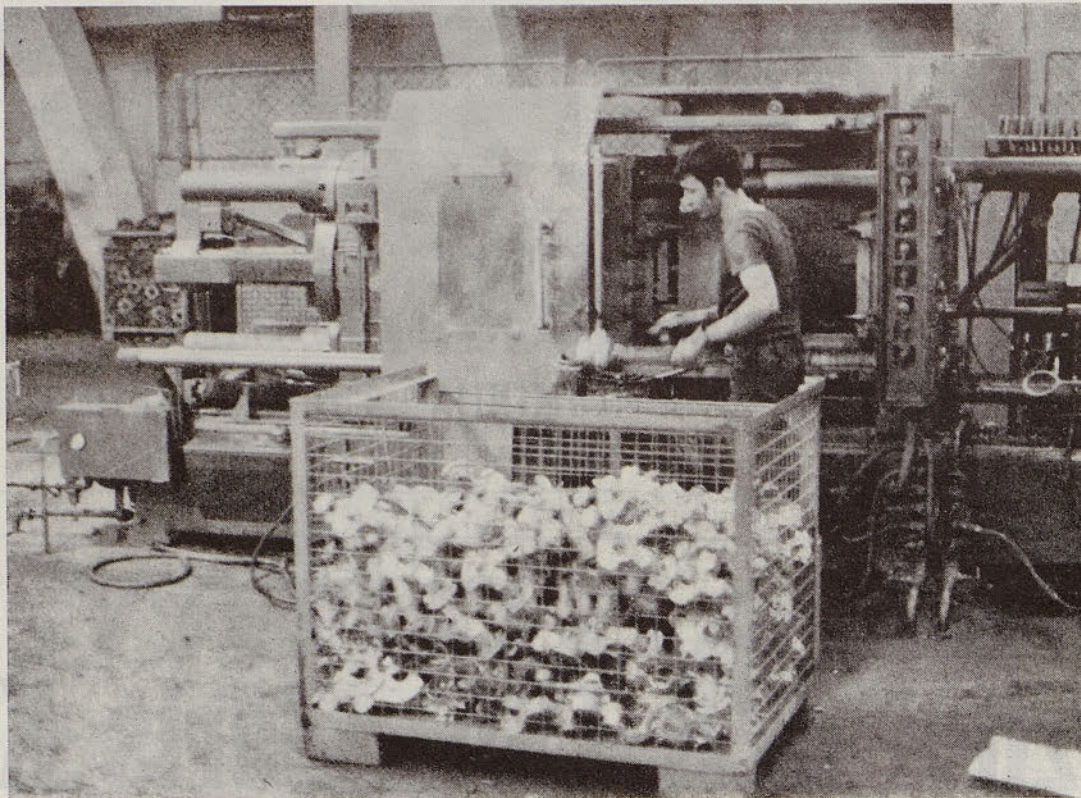
V socialističnih samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosih delavci združujejo svoje delo in sredstva, ki so družbena lastnina, s katerimi gospodarijo, v različne oblike združevanja in medsebojnega sodelovanja, da bi:

- razvijali in izboljševali socialistične samoupravne družbeno-ekonomske odnose;
- razširjali in izboljševali materialno osnovo združenega dela, izboljševali svoj materialni in družbeni položaj in družbeni položaj ter zadovoljevali osebne, skupne in družbene potrebe in interese;
- povečevali svoj dohodek in skupni dohodek družbe na podlagi povečanja produktivnosti svojega in celotnega družbenega dela;
- družbeno in ekonomsko smotno upravljali in gospodarili z živim in minutilim delom;
- samoupravno med seboj usklajevali in planirali delo in razvoj gospodarskih in drugih družbenih dejavnosti;
- samoupravno določali pogoje za delo ter pridobivanje in delitev dohodka.

Ce danes ocenjujemo povezovanje in združevanje organizacij združenega dela se moramo zavedati, da je pogoj za nadaljnji razvoj organizacij združenega dela ustreznost povezanost delovnih procesov zlasti v vertikalni smeri ob neprestani nadaljnji družbeni delitvi dela. Tako izboljšujemo pogoje za optimalizacijo razvojnih programov njihovo uresničevanje in s tem zagotavljamo nemoten potek proizvodnje. Zavedati se moramo namreč, da se je samo s povezovanjem in združevanjem mogoče učinkovito vključiti v mednarodno delitev dela.

I. Namen in cilji združevanja

Splošni gospodarski položaj nas sili, da razmišljamo, kako čim uspešnejše obstati na tržišču in v novih pogojih, krepiti našo proizvodno in poslovno dejavnost. Prav tako ne najbolj ugoden finančni položaj pospešeno sili organizacije združenega dela k združevanju, ki privede ob povezanosti finančnih in proizvodnih sredstev ter umskih in strokovnih sposobnosti. Povezanost finančnih sredstev pa omogoča, da se posamezne proizvodne kapacitete dopolnijo oziroma obnovijo, obenem pa so dane večje možnosti za finalizacijo proizvo-

Stroji za visokotlačno litje (iz IBT)

dov. To pa pomeni velik korak naprej v konkurenčnem boju za obstanek na tržišču.

V okviru razvojnih koncepcij OZD TGA tako v elaboratu o združevanju v OZD »IMPOL« kot v osnutku srednjeročnega plana je bil jasno opredeljen razvoj OZD TGA tudi v smislu višje stopnje predelave aluminija v polproizvode oziroma finalne proizvode. Da je pri izdelavi razvojnih programov OZD TGA prišel v razpravo projekt o proizvodnji litih izdelkov na začetku velikih investicijskih pristopov, je bolj slučaj kot dajanje prednosti, ker se je pojavila možnost najozgeje povezave s TOZD livarno barvnih lahkih kovin sedaj v okviru OZD »IBT Trbovlje«.

Povezovanje s TOZD livarno barvnih lahkih kovin v Trbovljah pomeni torej istčasno uresničevanje razvojnega programa OZD TGA v smeri nadaljnje predelave aluminija in to na področju visoko- in nizko-tlačnega litja ter kokilnega litja. Obenem ta predelava odpira OZD TGA daljnje možnosti povečanja proizvodnje primarnih livarskih zlitin v začetni fazi, kasneje pa tudi z novo proizvodnjo uporabo sekundarnih livarskih zlitin. Poleg omenjenega pa so pri tem še drugi pomembni cilji za obe organizaciji:

- širitev proizvodnega programa edine slovenske aluminijske bazne industrije v Kidričevem pomeni nov kvaliteten korak v pogledu povezanosti baze z daljnjo predelavo;
- rentabilnost poslovanja in reprodukcijska sposobnost novih livarskih kapacitet livarne v Trbovljah je možna samo z naslonitvijo na

močno aluminijsko bazno industrijo;

- skupen nastop v okviru večje OZD TGA mora prinesiti večjo poslovno učinkovitost, učinkovitejši nastop v predstavniških organih in bankah. V ta namen bi se v tako enotni OZD TGA formirala enotna proizvodno-razvojna politika, enotno oblikovala komercialna, finančna, planska in kadrovska politika.

Ne nazadnje pa mora biti cilj takšnega združevanja tudi v tem, da naša aluminijaska industrija, v skladu z našo splošno gospodarsko situacijo, teži k uresničitvi razvojnega programa slovenske aluminijske industrije.

II. Splošni podatki o obeh OZD

1. Splošni podatki o OZD TGA

Firma podjetja je v polnem besedilu:

Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič«, Kidričevo — z n. sub. o., v skrajšanem besedilu: TGA Kidričevo — z n. sub. o.

Podjetje je ustanovila vlada FLRJ s sklepom pov. br. 1926/46 z dne, 20. 1. 1947 pod

firmito: Tovarna glinice in aluminija Strnišče, v letu 1953 se je preimenovalo in dobilo sedanjo firmo.

TGA je samostojna in samoupravna organizacija združenega dela, ki posluje kot podjetje v panogi 115. Vpisana je pri reg. sodišču po št. reg. vl. 478-00 dne 5. 11. 1974 v Mariboru, kjer je tudi poslovni predmet podrobno opredeljen.

2. Splošni podatki o OZD »IBT«

1. Podatki o ustanovitvi

Delovna organizacija IBT Trbovlje je bila ustanovljena z odločbo Okrajnega ljudskega odbora številka 01/1-57 z dne, 3. aprila 1957.

2. Sedež

Sedež delovne organizacije IBT Trbovlje je v Trbovljah, Gimnazijska cesta 16.

3. Registracija

Delovna organizacija IBT Trbovlje je vpisana s sklepom Srg št. 678/75 z dne 6. junija 1976 v sodni register pri Okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani na registrskem vložku št. 1160, kjer je predmet poslovanja podrobno opredeljen.

4. Firma

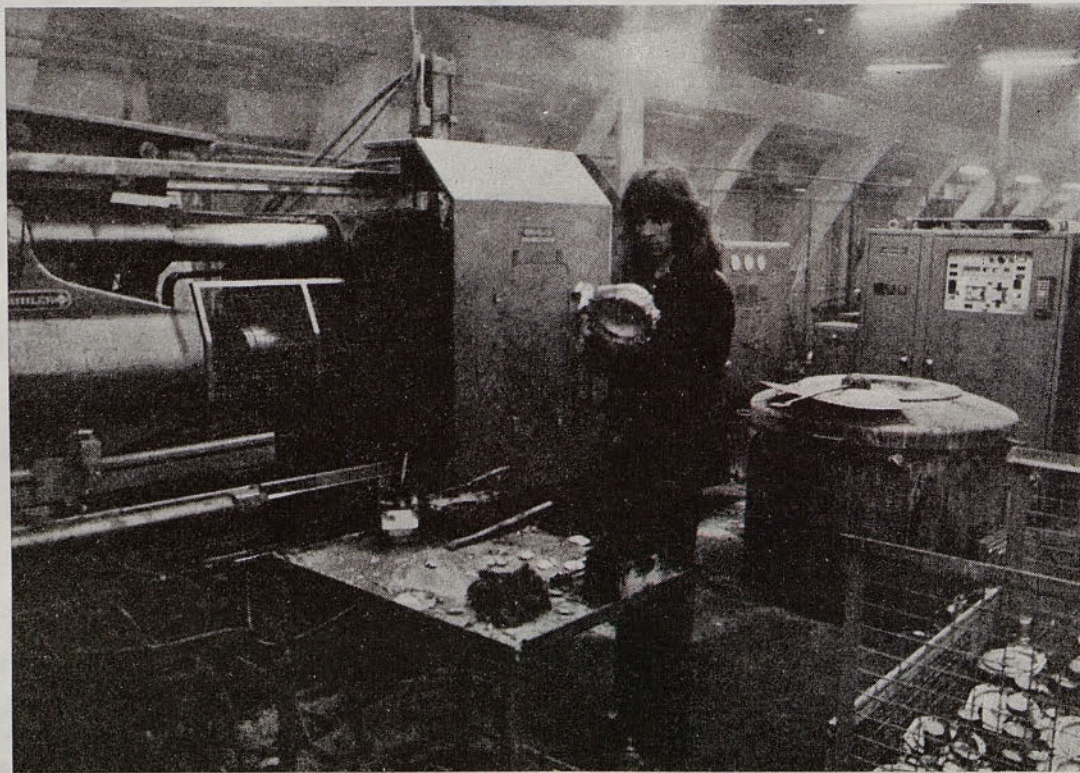
IBT — industrija, livarstvo in montaže — projektiranje in inženiringi — izvoz-uvoz — Trbovlje, n. sol. o.

Skrajšana firma: IBT Trbovlje, n. sol. o.

III. Organizacijska struktura in organi upravljanja

1. Organizacija TGA

V decembru 1973 so delavci na zborih ustanovili 4. temeljne organizacije združenega (Nadaljevanje na 3.strani)

(TGA) (z) (aluminij) (IBT)

Livarna IBT

(Nadaljevanje z 2. strani)

dela (TOZD) in eno delovno skupnost, in to:

- TOZD tovarno glinice — z n. sub. o.
- TOZD tovarno aluminija — z n. sub. o.
- TOZD Vzdrževanje — z n. sub. o.
- TOZD Promet — z n. sub. o.
- Delovno skupnost skupnih služb.

TOZD opravlja naslednje naloge:

- opravlja naloge in zadeve, določene s samoupravnim sporazumom o združitvi v delovno organizacijo, statutom in drugimi splošnimi akti,
- razpolaga s skladi in sredstvi v obsegu in na način, določen s samoupravnim sporazumom o združitvi v delovno organizacijo, statutom in drugimi splošnimi akti,
- sprejema sklepe o pravicah in dolžnostih iz delovnega razmerja v skladu s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, statutom in drugimi splošnimi akti,
- ima organe upravljanja. Ti so: delavski svet TOZD, kolegijski izvršilni in drugi organi ter individualni poslovodni organ TOZD,
- sklicuje zbere delavcev TOZD ter
- opravlja po svojih organih ostale zadeve, določene s statutom in splošnimi akti.

a) **Struktura organov upravljanja TGA**

Najvišji organ upravljanja je delavski svet (DS), ki ima 33 članov, ki jih izvolijo neposredno delavci v TOZD in delovni skupnosti skupnih služb s tajnim glasovanjem.

b) **Struktura kolektivnih izvršilnih organov podjetja**

Kolektivni izvršilni organi (KIO) delavskega sveta so:

1. Poslovno koordinacijski svet,
2. Svet za samoupravljanje, življenjska vprašanja delavcev in obveščanje,
3. Svet za splošni ljudski odpor,
4. Svet za družbeno samozasčito.

Kolektivni izvršilni organ DS TGA ima 10 članov in ga sestavljata po dva delegata TOZD in delovne skupnosti skupnih služb.

Pravice in dolžnosti teh organov so določene v statutu. Sveti delajo na sejah po poslovniku KIO.

c) **Struktura organov upravljanja v TOZD**

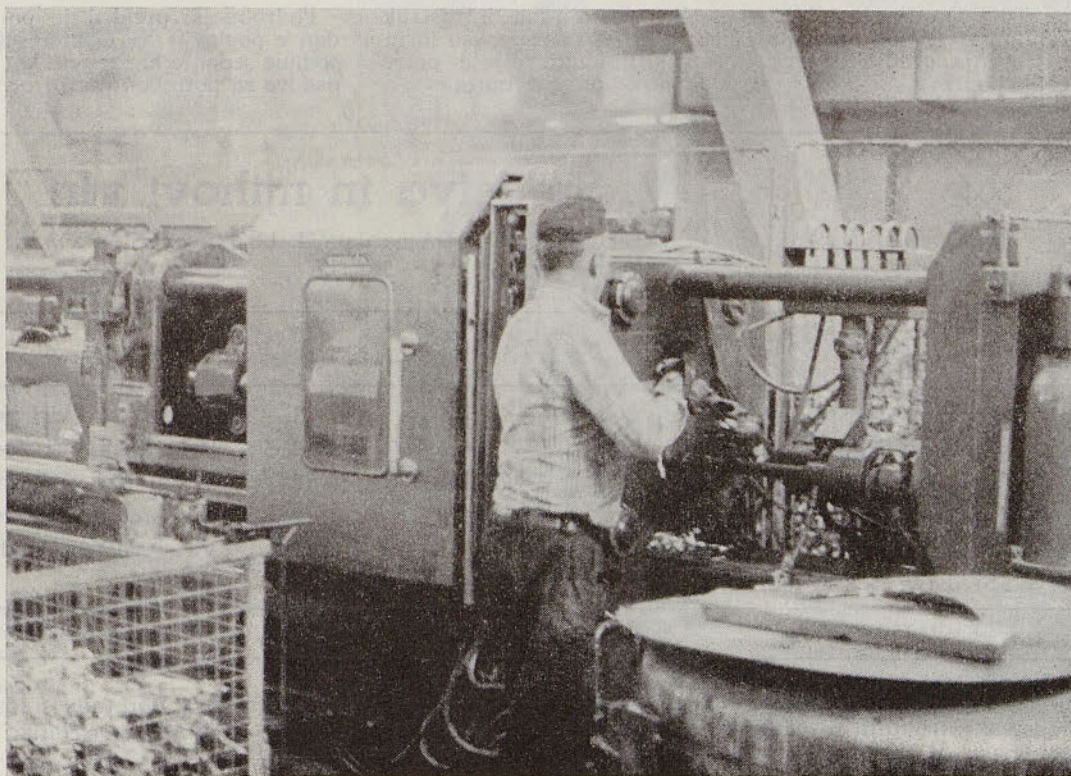
Najvišji organ upravljanja v TOZD je delavski svet TOZD, ki šteje 21 članov, voljenih na tajnih in neposrednih volitvah.

Pravice in dolžnosti so določene v statutu in splošnih aktih.

d) **Struktura kolegijskih izvršilnih organov TOZD**

Delavski svet TOZD poverja določene izvršilne funkcije:

- odboru za gospodarske in organizacijske zadeve in
- odboru za kadre.

Livarna IBT

Odbor sestavlja 9 članov, ki jih imenuje DS TOZD s tajnim glasovanjem. V TOZD je tudi izvoljena s tajnim glasovanjem

— komisija za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti delavcev TOZD.

Komisijo sestavljajo 3 člani in 3 namestniki.

e) **Struktura individualnih poslovodnih organov TGA**

- glavni direktor — individualni poslovodni organ podjetja,
- direktorji TOZD — individualni poslovodni organi TOZD.

Imenuje jih DS TGA oz. DS TOZD za 4 leta.

Pravice in dolžnosti so določene s samoupravnim sporazumom o združitvi v delovno organizacijo, statutu in splošnih aktih.

2. **Organizacija IBT Trbovlje**

Na podlagi samoupravnega sporazuma o združevanju temeljnih organizacij združenega dela v podjetju IBT Trbovlje so organizirane naslednje temeljne organizacije združenega dela:

- Temeljna organizacija združenega dela industrijska proizvodnja, montaže in kooperacije Trbovlje, b. o.,
- Temeljna organizacija združenega dela projektiva Trbovlje, b. o.,

— Temeljna organizacija združenega dela aeroinženiring, Beograd, b. o.

— Samoupravna organizacijska enota brez statusa pravne osebe je tudi delovna skupnost skupne službe. V sestavu delovne skupnosti skupnih služb so:

1. vodstvo podjetja,
2. splošno kadrovski sektor,
3. sektor za finance, plan in analize,
4. komercialni sektor.

Samoupravljanje v organizaciji združenega dela

Samoupravni organi na nivoju delovne organizacije so:

- skupni delavski svet,

- skupni odbor za družbeni standard in rekreacijo,
- skupni odbor za izobraževanje,
- skupni odbor za notranjo samoupravno delavsko kontrolo,
- skupni poslovni odbor.

Samoupravljanje v TOZD

- delavski svet,
- odbor za medsebojna razmerja,
- odbor za družbeni standard in rekreacijo,
- odbor za notranjo samoupravno delavsko kontrolo,
- poslovni odbor.

Struktura individualnih poslovodnih organov

- glavni direktor — individualni poslovodni organ delovne organizacije,
- direktorji TOZD — individualni poslovodni organi TOZD.

Pravice in dolžnosti so določene v samoupravnem sporazumu o združitvi v delovno organizacijo, statutu in drugimi splošnimi samoupravnimi akti.

IV. Razpoložljive kapacitete

1. V TGA

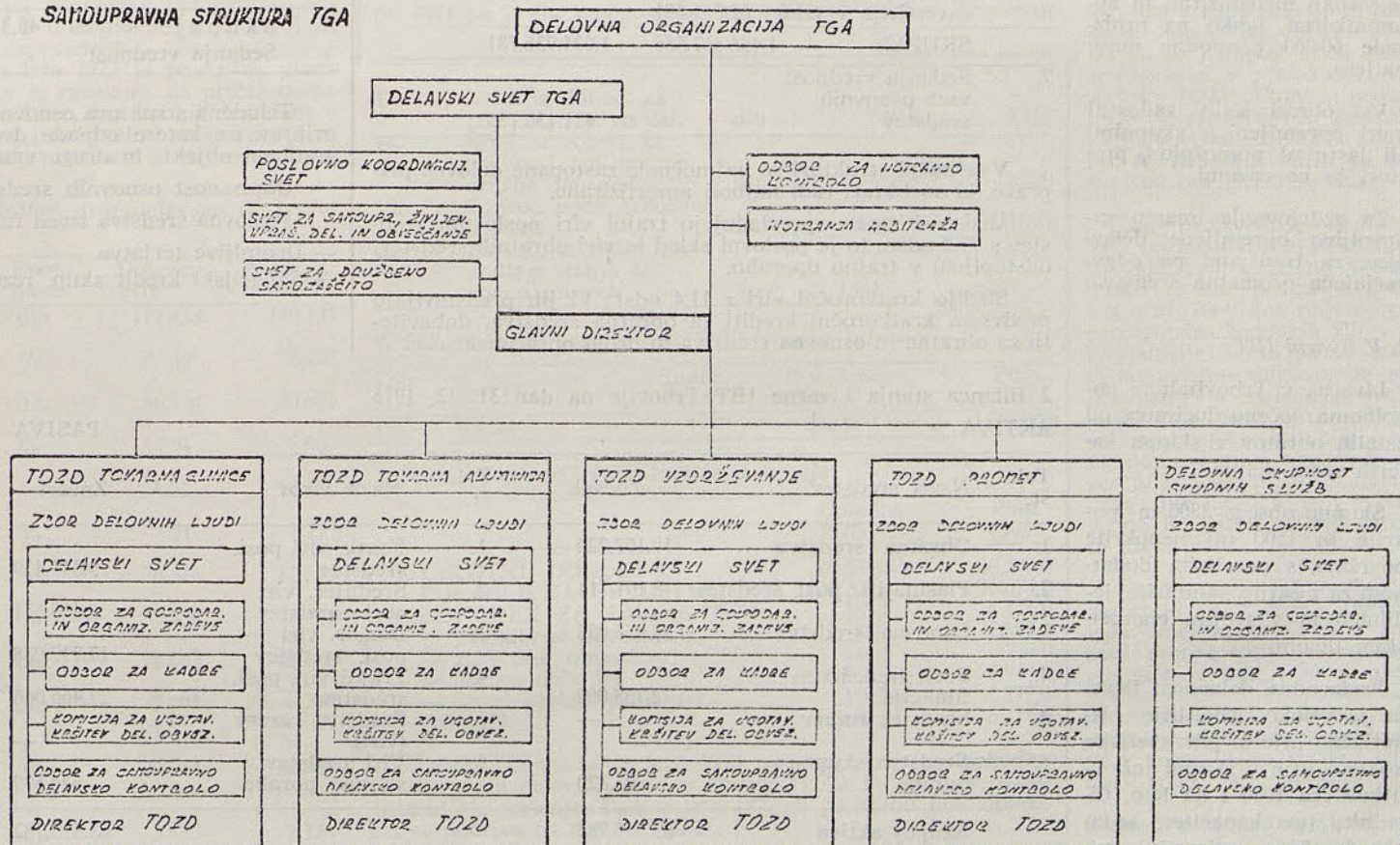
Glinica in kotlarna

Sedanja proizvodna kapaciteta je 125.000 t kalcinirane glinice »metalurške« kvalitete. Z minimalnimi tehnološkimi spremembami je možno del te glinice proizvesti v kvaliteto za abrazive.

Glinico proizvajamo po kontinuirnem Bayer postopku.

(Nadaljevanje na 4. strani)

SAMOUPRAVNA STRUKTURA TGA

(Nadaljevanje s 3. strani)

Obrat je relativno dobro mehaniziran in fizičnega dela ni, razen pri nekaterih čistilnih delih. V veliki meri je uvedena tudi avtomatika in se proizvodni parametri v veliki večini avtomatsko naravnava.

Obrat je relativno star, delno dotrajal, po kapaciteti pa presega lastne potrebe po glini.

Kotlarna ima kapacitete 80 t Vt pare na uro in 20 t Nt pare na uro. Kapaciteta odgovarja potrebam.

Kotli so starejšega tipa in potrebni letno večjih vzdrževalnih del. Pomožni obrati kotlarne kot črpalnica vode, omehčevalnica in demineralizacija odgovarjajo potrebam in so v dobrem stanju.

Elektroliza A in B

Proizvodna kapaciteta v elektrolizi A je 21.000 t in v elektrolizi B 26.000 t, t.j. skupno 47.000 t elektrolitskega Al letno.

V obeh elektrolizah so vgrajene elektrolitske celice stare izvedbe s Söderbergovo anodo z vertikalnimi klini za dovod toka. Hala A je bila grajena pred več kot 20 leti, hala B pa je stara 16 let. Tej starosti primerno je tudi stanje proizvodnih naprav. Hala B je v glavnem rekonstruirana, za halo A pa lahko rečemo, da je dotrajala, zato je v teku izdelava načrtov za rekonstrukcije te hale. Stopnja mehanizacije v elektrolizah je minimalna.

V okviru elektroliz je tudi livarna, ki je opremljena s pečmi in livnimi napravami za litje hlebčkov ter formatov za stiskanje in valjanje. Te izdelke lahko proizvajamo v kvalitetah čistega aluminijskega vseh vrst livarskih in gnetnih zlitin. Kapaciteta instaliranih naprav je 57.000 t letno. Naprave omogočajo potrebno spreminjanje asortimana, so delno mehanizirane in v relativno dobrem stanju.

Sem spada tudi obrat za proizvodnjo anodne mase — Söderberg — katerega oprema je v dobrem stanju. Obrat je visoko mehaniziran in avtomatiziran, lahko pa proizvede 60.000 t anodne mase na leto.

Vsi obrati so v zadostni meri opremljeni s skupnimi ali lastnimi pomožnimi prostori in napravami.

Za vzdrževanje imamo zadovoljivo opremljene delavnice, za transport pa odgovarjajoča prometna sredstva.

2. V livarni IBT

Livarna v Trbovljah je popolnoma ločeno locirana od ostalih obratov v sklopu katerih sedaj deluje.

Skupno obsega 2800 m² pokrite in 1500 m² nepokrite površine, s posebnim dodatkom za pisarne, sanitarije, jedilnico in s svojim energetskim delom.

Proizvodna dejavnost livarne je visokotlačno litje, nizkotlačno litje in gravitacijsko kokilno litje v skupni teži u-litkov cca 1000 t na leto. Čistilnica ima kapaciteto sedanje dosežene proizvodnje t.j.

cca 500 t. Orodjarna je pa opremljena le do možnosti vzdrževanja orodja in nekaj večjih popravil.

Vsa instalirana infrastruktura oz. oprema za vso infrastrukturo zadovoljuje potrebe proizvodnega obrata.

Podrobnejši pregled je podan v poglavju XIII., kjer so podane sedanje kapacitete kot osnove za potreben razvoj oz.

potrebno dogradnjo za vskladitev kapacitet in nadaljnji razvoj.

V. Sredstva in njihovi viri

1. Bilanca stanja TGA na dan 31. 12. 1976 rektificirana

AKTIVA

Tek. št.	Naziv sredstev	Znesek
1.	Obratna sredstva	614.924.733.—
2.	Plasmaji iz posl. sreds.	53.135.594.—
3.	Osnovna sredstva	421.730.775.—
4.	Poslovna sredstva izven funkcije	387.150.—
5.	Sredstva rezerv	21.787.945.—
6.	Sredstva skupne porabe	27.387.403.—
SKUPAJ AKTIVA		1.139.353.600.—

Dobro polovico (54 odst.) sredstev TGA vežejo obratna sredstva. Struktura obratnih sredstev izkazanih v bilanci stanja per 31. 12. 1976 je naslednja:

Tek. št.	Naziv	Znesek	Struktura
1.	Denarna sredstva in devize ter vrednostni papirji — od tega žiro račun	263.390.612	42,8
2.	Terjatve iz poslovnih razmerij	119.294.835	19,4
3.	Terjatve iz dohodka	—	—
4.	Sredstva v obračunu*	—	—
5.	Zaloge materiala	176.142.250	28,7
6.	Zaloge drobnega inventarja	5.130.613	0,8
7.	Zaloge nedovršene proizvodnje lastnih polproizvodov	23.413.659	3,8
8.	Zaloge gotovih izdelkov	25.982.350	4,2
9.	Zaloge trg. blaga	1.570.414	0,3
SKUPAJ:		614.924.732	100,0

* niso zajete terjatve iz internih odnosov med TOZD.

Četrtnina sredstev odpade na osnovna sredstva, ki so se nahajala konec leta 1976 v naslednji tehnični strukturi:

Tek. št.	Naziv OS	Nabavna vrednost	Odpisi	Stop. sed. vrednosti
1.	Zemljišča	19.277.105	—	—
2.	Gradbeni objekti	507.604.589	196.130.942	61,4
3.	Delovne priprave	853.538.358	838.805.839	1,7
Skupaj OS v funkciji		1.380.420.052	1.034.936.781	25 %
4.	Denarna sredstva za inv.	11.525.631	—	—
5.	Zaloge opreme in invest. materiala	2.660.182	—	—
6.	Investicije v teku	62.061.691	—	—
SKUPAJ:		1.456.667.556	1.034.936.781	
7.	Sedanja vrednost vseh osnovnih sredstev	—	421.130.755	

V tehnični strukturi so najmočnejše zastopane delovne priprave, ki so hkrati tudi najbolj amortizirane.

Med viri močno prevladujejo trajni viri poslovnih sredstev s 77,2 odst., to je poslovni sklad in viri obratnih sredstev, odstopljeni v trajno uporabo.

Sledijo kratkoročni viri z 11,4 odst., ki jih predstavljajo predvsem kratkoročni krediti za obratna sredstva, dobavitelji za obratna in osnovna sredstva in drugi obračunski viri.

2 Bilanca stanja Livarne IBT Trbovlje na dan 31. 12. 1976

AKTIVA

Tek. št.	Naziv sredstev	Znesek
1.	Obratna sredstva	19.107.224
2.	Plasmaji iz posl. sredstev	2.191.114
3.	Osnovna sredstva	38.956.033
4.	Posl. sred. izven funkcije	2.758.092
5.	Sredstva rezerv	—
6.	Sredstva skupne porabe	503.320
Skupaj aktiva		63.515.782

PASIVA

Tek. št.	Naziv virov	Znesek
1.	Kratkoročni viri posl. sredstev	130.638.177.—
2.	Dolgoročni viri posl. sredstev	63.885.049.—
3.	Trajni viri posl. sreds.	879.198.178.—
4.	Viri sredstev rezerv	28.409.393.—
5.	Viri sredstev sklada skupne porabe	37.222.803.—
SKUPAJ PASIVA		1.139.353.600.—

Struktura obratnih sredstev izkazanih v bilanci stanja per 31. 12. 1976 je naslednja:

Tek. št.	Naziv	Znesek	Struktura
1.	Denarna sredstva in devize ter vred. papirji	4.102.873	21,5
2.	Terjatve iz poslovnih razmerij	2.175.563	11,4
3.	Terjatve iz dohodka	662.334	3,4
4.	Sredstva v obračunu	—	—
5.	Zaloge materiala	8.943.498	
6.	Zaloge drobnega inventarja avtogum in embalaže	320.472	
7.	Zaloge nedokončane proizvodnje	1.148.003	
8.	Zaloge gotovih izdelkov	1.684.638	
9.	Zaloge trgovskega blaga	69.843	63,7
Skupaj:		19.107.224	100,0

Pretežni del obratnih sredstev odpade na zaloge, zlasti pa na zaloge materiala, kjer je ključna pozicija orodja in kokile.

Na dan 31. 12. 1976 je livarna posredovala osnovna sredstva, kot so vrednostno prikazana v naslednjem pregledu:

Tek. št.	Naziv osn. sredstev	Nab. vred.	Odpisi	Stopnja sed. vrednosti
1.	Zemljišča	449.700	—	—
2.	Gradbeni objekti	15.629.735	1.873.648	88,0
3.	Oprema	31.640.771	7.852.808	75,2
4.	Patenti	28.569	25.354	11,3
5.	Zagonski stroški	565.099	56.510	90,0
Skupaj:		48.313.874	9.808.320	—
Sedanja vrednost		—	38.505.553	79,7 %

Tehnična struktura osnovnih sredstev je v korist delovnih priprav na katere odpade dve tretjine vrednosti, ostalo so gradbeni objekti in druge vrste osnovnih sredstev.

Odpisanost osnovnih sredstev je cca 20 odst.

Poslovna sredstva izven funkcije sestoji:

— Dvomljive terjatve	52.392.—
— Sanacijski kredit skup. rezerv SO	2.705.700.—

(Nadaljevanje na 5. strani)

„Aluminij“
je tribuna
delavcev!

(Nadaljevanje s 4. strani)

VI. Rezultati poslovanja

1. Fizični obseg poslovanja — DO TGA Kidričevo

Zap. št.	Opis	Enota mere	Doseženo 1976	Plan 1977
1.	Glinica kot Al ₂ O ₃	t	109.050	110.000
2.	Anodna masa	t	48.299	36.153
3.	Elektrolitski al.	t	46.039	46.702
4.	Livarna skupaj	t	46.738	48.626
	— Al formati	t	31.311	25.787
	— zlitine gnetne	t	3.903	9.400
	— zlitine livarske	t	10.391	12.400
	— predzlitine	t	1.133	1.037

Pri proizvodnji glinice v letu 1976 in 1977 so proizvodne kapacitete izkoriščene cca 87 odst. Vzrok temu je v prilaganju proizvodnje dejanskim možnostim prodaje glinice v izvoz. Proizvodnja anodne mase tudi niha. V letu 1976 beležimo rekordno proizvodnjo, saj smo obratovali s polno kapaciteto praktično celo leto. Tudi ta proizvodnja je poleg lastne porabe anodne mase v TGA odvisna od prodaje v izvoz.

Za proizvodnjo primarnega aluminija, kot tudi proizvodnjo livarne je značilna stalna rast. To ugotavljamo že nekaj let, razen takrat, ko smo zaradi redukcije električne energije morali proizvodnjo omejevati.

Postopna rast proizvodnje aluminija je rezultat tehnoloških izboljšav in boljšega izkoriščanja vseh proizvodnih faktorjev.

2. Poslovni uspeh delovne organizacije

v 000 din

Zap. št.	Opis	Doseženo 1976	Plan 1977
1.	Celotni dohodek (prihodek)	1.717.281	1.648.808
2.	Porabljena sredstva	1.486.992	1.399.249
3.	Dohodek	244.493	249.559
	— pogodbene obveznosti	9.869	9.391
	— zakonske obveznosti	26.335	21.573
	— osebni dohodki	141.229	156.224
	— osebni prejemki	7.968	9.481
	— obvez. iz ostanka doh. po zakonu in SS	17.828	22.110
	— rezervni sklad	6.411	6.265
	— sklad skupne porabe	8.485	8.485
	— poslovni sklad	26.368	16.030
4.	Amortizacija	85.055	86.931

Pridobljeni dohodek v letu 1976 je večji, kot pa znaša razlika med celotnim prihodkom in porabljenimi sredstvi. Dohodek je večji za del dohodka, ki ga je po Samoupravnem sporazumu o začasnem ureditvi dohodkovnih odnosov odstopila DO IMPOL Delovni organizaciji TGA.

Celotni dohodek (prihodek) DO TGA je seštevek celotnih dohodkov TOZD tovarna glinice aluminija, Vzdrževanje in Promet in DSSS. Obračun učinkov znotraj DO je potekal po planskih internih cenah. Pred dokončno ugotovitvijo dohodka TOZD (v letu 1976 in plan 1977) pa je izvršen dokončni obračun dohodka iz skupnega prihodka in porazdelitev ostanka dohodka iz naslova združevanja dela in sredstev po določilih letnega plana.

Podatki o celotnem dohodku niso popolnoma primerljivi z letom 1976, saj je v tem letu bilo odprodano cca 9.000 ton zalog aluminija iz preteklih let, prišlo pa je tudi do sprememb obračunskega sistema (prehod na plačano prodajo).

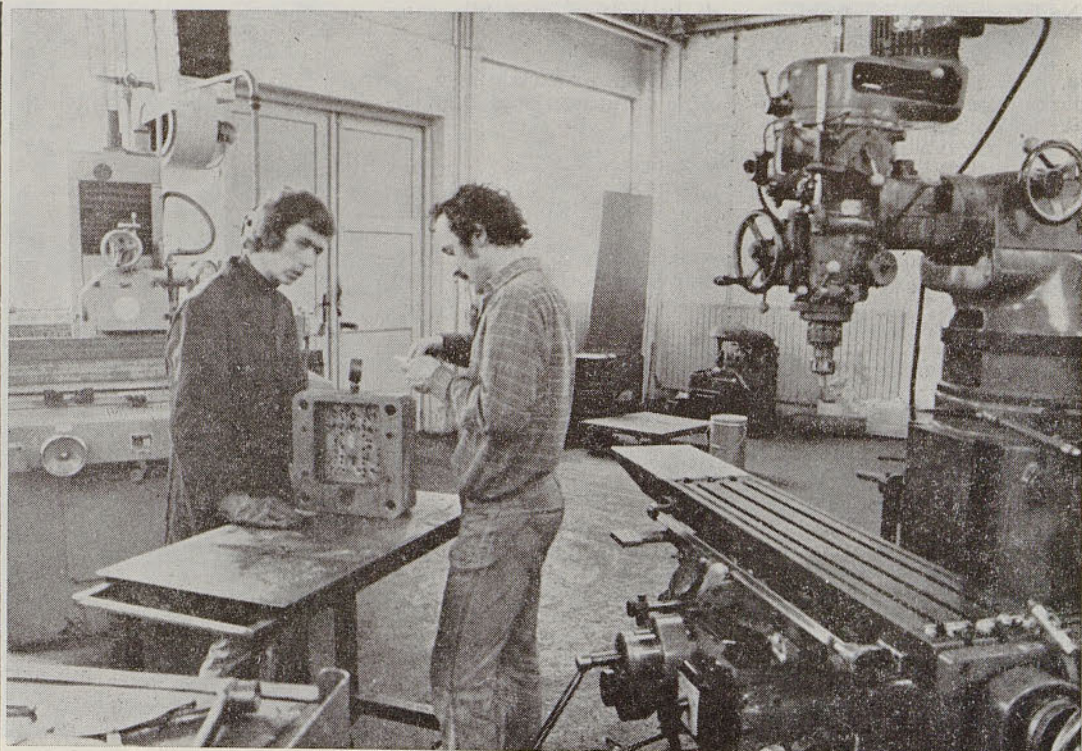
Porabljena sredstva iz leta v leto naraščajo v glavnem zaradi rasti surovin in energije.

V analiziranih obdobjih ni dosežen dovolj velik dohodek, da bi poleg pokrivanja vseh zakonskih in dogovorjenih obveznosti lahko namenili za osebne dohodke toliko sredstev, kot znašajo 100 odst. NOD po sporazumu črne in barvaste metalurgije. Naša DO kot članica omenjene grupacije ne dosega vseh dogovorjenih meril po panoškem sporazumu. Poprečni osebni dohodki, izplačani iz dohodka 76, so v DO TGA v letu 1976 znašali 4.152 din po zaposlenem.

Planirani poslovni uspeh za leto 1977 je povzet iz plana poslovanja DO TGA. Iz podatkov je razvidno, da pričakujemo v letu 1977 približno takšne rezultate, kot so bili doseženi v preteklem letu, v kolikor bomo uspeli v celoti realizirati planske predpostavke in stabilizacijski program, ki je sestavni del plana poslovanja

3. Kazalci za izkazovanje rezultatov dela delavcev in poslovanja DO TGA

Zap. št.	Opis	Enota mere	Doseženo 1976	Planiranc 1977
1.	Dohodek na delavca	din	117.433	140.133
2.	Dohod. v primerj. s popr. up. sred.	%	23.49	28,44
3.	Čisti dohodek na delavca	din	30.134	90.681
4.	Akumulac. v primerj. z dohod.	%	14.94	8.00
5.	Akumulac. v primerj. s čist. dohod.	%	58.21	12.36
6.	Akum. v primerj. s pop. upor. sr.	%	3.51	2.27
7.	Oseb. dohodki in sred. SSP na delavca	din	76.346	87.533
8.	Čisti (neto) OD na delavca	din	50.954	53.658
9.	Osebni dohodki na delavca	din	76.082	83.269
10.	Sredstva za skup porabo na delavca	din	7.093	6.277
11.	Del. izplač. OD za zadovolj. skup. družb. potreb. na delav.	din	22.784	30.943
12.	Sred. iz dohod. za zadovolj. skup. potreb. družbe na delavca	din	5.135	9.734

Orodjarna (iz IBT)

VII. Položaj OZD v grupaciji svoje panoge

1. OZD TGA »Boris Kidrič« Kidričevo

TGA Kidričevo je začela s proizvodnjo glinice in aluminija v drugi polovici leta 1954. Leta 1957 je pričela tudi prva proizvodnja gnetnih zlitin, leta 1961 pa so se pojavile že tudi prve livarske zlitine. Leta 1963 je šla v pogon druga elektroliza v hali B, kar je povečalo proizvodnjo primarnega aluminija najprej na 26.000 t, leta 1966 pa že na 36.000 ton.

V letu 1972 je bila TGA še vedno skoraj edini proizvajalec glinice s proizvodnjo 126.000 t glinice letno. Do prve polovice tega leta je bila z izjemo Lozovca (letna proizvodnja 6.000 t Al) tudi edini proizvajalec primarnega aluminija v Jugoslaviji s kapaciteto 40.000 t primarnega Al.

Koncem prvega polletja 1972 je začela poskusno obratovati elektroliza kombinata aluminija v Titogradu s kapaciteto 50.000 t aluminija in 200.000 t glinice. V letu 1973 oz. 1974 pa je šla v pogon tu-

di nova elektroliza TLM v Sibeniku s kapaciteto 70.000 t aluminija.

Leta 1976 je začela obratovati nova tovarna glinice v Mostarju s kapaciteto 280.000 t letno v okviru Energoinvesta, ki planira v naslednjem obdobju ob tej tovarni tudi elektrolizo s kapaciteto 50.000 t primarnega Al letno. Razen tega sta trenutno v izgradnji še dve Energoinvestovi tovarni glinice: V Vlasenici s kapaciteto 600.000 t in v Obrovcu s kapaciteto 300.000 t letno.

Ob upoštevanju izgradnje vseh navedenih kapacitet se je delež TGA Kidričevo v jugoslovanski proizvodnji primarnega Al bistveno znižal in znaša v letu 1976 le še približno 26 odst. skupne jugoslovanske proizvodnje primarnega aluminija. Pri tem pa ugotavljamo, da so proizvodne naprave zlasti v stari elektrolizi v veliki meri zastarele in je potrebna nujna rekonstrukcija in modernizacija omenjene elektrolize. Proizvod-

nja, ki jo je TGA dosegla v preteklem letu ne krije danes niti več potreb slovenskih predelovalcev alum. gnetnih in livarskih zlitin. Materialna bilanca za leto 1977 ugotavlja v Sloveniji že primanjkljaj cca 15.000 t primarnega aluminija, v Jugoslaviji pa znaša ta že cca 55.000 t primarnega aluminija. Dejstvo je namreč, da je posebno v zadnjih desetih letih slovenska predelovalna industrija pospešeno širila svoje proizvodne kapacitete naslanjajoč se na TGA kot edinega proizvajalca primarnega aluminija v Sloveniji. Pri tem pa se je pozabljalo na TGA, ki se zaradi pomanjkanja električne energije ni mogla dalje širiti in je tako zaostajala v vsesplošnem razvoju. Šele v zadnjem času je bila dana TGA možnost, da do leta 1980 razširi kapacitete v elektrolizah na 70.000 t primarnega aluminija letno.

Ves ta čas ko je bila TGA praktično omejena v svoji razširitvi pa so bile izvedene številne rekonstrukcije in tehnične izboljšave, prav tako pa se je izpopolnjevala tudi tehnologija. V preteklem letu je tako TOZD Aluminij proizvedel že zahtevnih Al gnetnih zlitin v višini cca 3.300 t letno, Al livarskih zlitin pa že v višini cca 11.500 t letno.

Plan proizvodnje za leto 1977 pa postavlja proizvodnjo livarskih zlitin že na višino 15.000 t, kar postavlja prej kot slej TGA kot največjega proizvajalca livarskih zlitin v Jugoslaviji. Temu pa še moramo prišteti dejstvo, da se predvideva v naslednjih dveh letih tudi nova proizvodnja sekundarnega aluminija, to pa pomeni novo proizvodnjo cca 5.000 t sekundarnih livarskih zlitin letno, ki se v svetu vedno bolj uveljavljajo zaradi nižjih cen.

Zaradi nizke akumulacije zastarelih elektroliz, preteklega omejevanja širjenja zaradi pomanjkanja električne energije je bila TGA v preteklih dveh letih prisiljena, da začne sama izdelovati srednjeročni plan lastne predelave v višini 10. do 15.000 t letno v smeri zahtevnejšega lit-

(Nadaljevanje na 6. strani)

13.	Sred. iz dohod. za pogodb. obv. na del.	din	5.033	4.719
14.	Sred. iz dohod. za zadovolj. spl. potreb. družbe na delavca	din	4.043	4.500
15.	Popreč. upor. sred. na delavca	din	500.017	492.731
16.	Popreč. št. delav. na podlagi stanja na koncu meseca	št.	1961	1990

4. Fizični obseg poslovanja TOZD livarna Trbovlje

Zap. št.	Opis	Enota mere	Doseženo 1976	Plan 1977
1.	Ulitki	t	346.000	486.000

5. Poslovni uspeh TOZD livarna Trbovlje

	Doseženo 1976	Plan 1977
I. CELOTNI DOHODEK	20.355,3	30.500,0
II. PORABLJENA SREDSTVA	20.708,4	26.074,0
III. DOHODEK ZA RAZDELITEV	353,1	4.426,0
— pogodbene obveznosti	2.486,3	2.592,0
— zakonske obveznosti	944,6	736,0
— osebni dohodki	6.363,5	6.940,0
— drugi osebni prejemki	358,3	277,0
IV. IZGUBA	-10.905,8	-6.119,0

Izguba, dosežena v letu 1976, se je pokrila iz dohodka ostalih dveh delovnih enot v okviru TOZD ind. proizv. montaže in kooperacije. Tudi v letu 1977 je po planu predvideno, da se pokriva na nivoju TOZD.

(Nadaljevanje s 5. strani)

ja, izdelave izparilnikov, ron-
dic oz. končnih izdelkov v obliki al. embalaže in podobno. S tako proizvodnjo, modernizacijo elektroliz, proizvodnjo specialnih glin in ogljikovih materialov pa stopa TGA na novo pot razvoja, na mesto, ki mu v slovenski aluminijški industriji že dolgo pripada.

2. TOZD livarna lahkih barvnih kovin Trbovlje

Z ozirom na inštalirane kapacitete za visokotlačno, nizkotlačno in kokilno litje sodi TOZD livarna Trbovlje med 5 največjih tlačnih livarn Al od-
littkov v Sloveniji (MLM Maribor, LTH Skofja Loka, Tomos Koper, Elektrokovina Maribor) in 10 največjih v Jugoslaviji (Petar Drapšin Mladenovac, Gorenje Sever Subotica, Gorenje M. Središče, Lipovica Popovača, IPM Beograd). Ker je naša livarna šele na začetku svojega razvoja smatramo, da je osvojen asortiment odlittkov glede na tezo posameznih komadov dokaj neugoden, saj ni bilo možnosti izbire, zato tu-

di kapacitete niso bile zase-
dene.

Skupna proizvodnja v teh letih obratovanja je bila sledeča:

leto 1974	180 t
leto 1975	370 t
leto 1976	346 t

Ostale livarne namreč že dalj časa poslujejo, pa je bila možnost izbire boljše povprečne teže odlittkov večja. Ta neugodnost povprečne teže pa nam ob bolj ugodnem asortimentu daje možnost večje produktivnosti in s tem v zvezi ekonomičnosti poslovanja naših proizvodnih kapacitet. Naša tehnološka prednost pred ostalimi zgoraj naštetimi livarnami (razen P. D. — Mladenovac) je tudi v tem, da obvladamo ročno-kokilno litje, kar je za kupca bolj ugodno (obe vrsti odlittkov pri enem dobavitelju).

Tako v SR Sloveniji kot ostalih republikah je še dosti manjših livarn, ki večji del svojih kapacitet porabijo v lastnem proizvodnem procesu, ostale proste kapacitete pa nudijo na trgu po neekonomskih cenah.

Dvorišče (iz IBT)

VIII. Analiza pogojev gospodarjenja

1. Razvojne tendence svetovne proizvodnje in porabe aluminija

Več kot štiridesetletne izkušnje v industriji aluminija so pokazale, da je izredno težavno dati napovedi celo za kratka obdobja naprej, zato pa še tem težje predvideti, kako bo potekal razvoj aluminijške industrije v naslednjem dolgoročnem obdobju. Če sklepamo po znanih statističnih svetovnih pregledih aluminijške industrije lahko ugotavljamo neverjetno nagel vzpon zlasti po letu 1960 tako v proizvodnji primarnega in sekundarnega aluminija, kakor tudi v potrošnji aluminijških polizdelkov. Izjemo predstavlja krizno leto 1975 oz. začetek l. 1976 ko je bila aluminijška industrija povsod v stagnaciji. Če bo ta trend tudi v prihodnjih letih nadaljeval, potem se obetajo aluminijški industriji vse-
kakor dobre perspektive.

Že tradicionalno pri industriji aluminija v preteklem obdobju je vertikalno združevanje. Obenem z vertikalnimi integracijami, t.j. z združevanjem pridobivanja, predelave

in finalizacije aluminija pa prihaja v svetovnem merilu tudi do horizontalnih integracij na nacionalni ali celo mednarodni ravni. Združevanje postaja že nujna potreba, da je lahko dosežena višja rentabilnost zlasti pri izdelavi masovnih polizdelkov, da je lažja borba proti vse večji konkurenci na trgu, da se predelovalcem zagotovi bazna surovina, ki postaja iz leta v leto dražja in končno, da je dohodkovni efekt za vse partnerje čim ugodnejši.

V strukturi porabe aluminija v prihodnosti ne moremo pričakovati bistvenih sprememb kot jih prikazujejo sedanje statistike. Glavna področja porabe aluminija bodo verjetno še dalje transport, gradbeništvo, embalaža, elektroindustrija, potrošna dobrine kot so avtomobilska industrija, industrija bele tehnike in podobno, črna metalurgija in še nekatere. Kakšnih večjih premikov v tej smeri je seveda težko predvideti.

Produkcija aluminijških livarn v svetu pa se je v obdobju od leta 1960—1975 gibala sledeče:

Leto	1960	1970	1973	1975
Zah. Evropa	262.900 t	557.200 t	795.600 t	676.500 t
Evropa (pribl.)		799.100	920.800	790.500
USA	351.300	683.300	919.000	673.900
Japonska	61.500	335.500	416.100	361.200

2. Razvoj in karakteristike jugoslovanskega tržišča na področju finalizacije aluminija

a) s stališča proizvodnje Al in Al-livarskih zlitin

Z ozirom na opisane jugoslovanske kapacitete za proizvodno aluminija pa v bližnji prihodnosti ni računati z večjo ponudbo primarnega Al na domačem tržišču, ker morata tako KAT Titograd kot TLM Šibenik odplačevati v naslednjem obdobju svoje kreditne obveznosti tujim partnerjem

s primarnim aluminijem. Zato pa je tem večjo borbo v bodoče pričakovati pri plasmanu na jugoslovanskem tržišču na področju livarskih zlitin s strani KAT Titograd, ki komaj začena s to proizvodnjo, še bolj pa s strani TLM Šibenika kot najstarejšega proizvajalca al. zlitin v Jugoslaviji, ki ima že svojo določeno klientelo.

V trenutnem položaju pa imajo še vedno livarske zlitine TGA določene prednosti, ki jih moramo izkoristiti:

— kvaliteta TGA proizvodov je poznana zelo dobro v Jugoslaviji. V proizvodnji livarskih zlitin smo osvojili tudi tiste asortimane, ki so zaenkrat brez konkurence pri ostalih domačih proizvajalcih,

— s prodajo livarskih zlitin smo vezani na sebe proizvodno največjih jugoslovanskih aluminijških livarn posebej še v Sloveniji kot so: LTH Skofja Loka, TAM Maribor, Elektrokovina Maribor, TOMOS Koper, Iskra Commerce Ljubljana kot tudi v drugih republikah: Petar Drapšin Mladenovac, Lipovica Popovača, Sever Subotica, Mural Mursko Središče. Te možnosti pa lahko še razširimo v ožji Srbiji in Vojvodini,

— naša prednost je tudi v tem, da smo lokacijsko bližje predvsem slovenskim predelovalcem, kar zelo vpliva na ažurnost poslov, nižje transportne stroške ...

— uporaba sekundarnega aluminija nam bo lahko v bodoče zmanjšala proizvodne stroške livarskih zlitin, to pa pomeni, da bomo lahko bolj konkurenčni v prodaji.

Če sedaj pogledamo potrošnjo aluminijških izdelkov v Jugoslaviji, potem moramo ugotoviti, da smo v porabi aluminija v Jugoslaviji na prebivalca nekajkrat manjši od razvitih in srednje-razvitih držav. Upoštevati moramo, da je uporaba aluminija v naši državi sorazmerno mlada in nizka, bi pa morala biti višja z ozirom na razvitost celotnega gospodarstva. Zato je tudi večina naših predelovalnih kapacitet v tem času prevelika za domače tržišče, ki je nujno usmerjena v izvoz. (tudi do 50 odst.).

Tako ugotavljamo tudi, da smo danes v Jugoslaviji investirali vse preveč v livarne, ki se ukvarjajo s tlačnim litjem aluminijških zlitin, cinkovih zlitin in baker-cinkovih zlitin, če bi hoteli samo zadostiti potrebam domačega tržišča. Vedeti moramo, da so danes rešile problem izkoriščenosti kapacitet in prodaje samo tiste največje jugoslovanske livarne tlačnega liva, kj so se tehnično popolno usposobile za hitro in kvalitno dobavo aluminijških ulittkov in si obenem zagotovile

trdno in čim cenejšo surovinsko bazo. Zato pa je vsaki od teh livarn bil potreben določen čas, da se lahko enakovredno spopade s konkurenco na tržišču.

b) S stališča predelave ulittkov in plasmaje ulittkov

Že v teku izvajanja investicije v livarno IBT Trbovlje je bila z LTH Skofja Loka podpisana pogodba o poslovno tehnični sodelavi in s tem v zvezi o skupnem plasmanu 700 t naših odlittkov. Na osnovi te pogodbe naša akvizicija pri kupcih LTH-ja ni bila dovoljena, s tem pa se nam je bistveno zožil krog naših kupcev. V letu 1975 je naša sodelava splahnela, vzrok je bila nabava 6 novih strojev v LTH. Naša akvizicija se je pričela odvijati na celem jugoslovanskem tržišču. Akvizicija in pridobivanje poslov je bilo v tej fazi izredno težavno, konkurirali smo (praktično brez referenc) renomiranim livarnam. Del našega neuspeha na trgu je pogojen tudi z dejstvom, da je naša livarna pričela z nastopom v največji krizi livarstva, ki delno traja še sedaj, kar je razvidno iz prostih kapacitet, ki se na trgu pojavljajo.

Naš nastop na trgu v sedanjem obdobju je možen v dveh vidikih:

1. kot kooperanti za odlivanje
2. kot samostojni finalisti gotovega izdelka.

Naša pretežna orientacija pri akviziciji je bila nudenje odlittkov, to pa zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in kadrov za realizacijo drugega vidika, za katerega pa smatramo, da je glede ekonomskega efekta najugodnejši.

Pri nujenju uslug kot kooperanti smo naleteli na dve vrsti odlittkov:

1. odlittki za nove proizvode
2. odlittki za že obstoječo proizvodnjo.

Največ uspeha smo imeli pri pridobivanju poslov pri novih proizvodih. Po našem mišljenju je razlog v tem, da pri teh proizvodih nastopajo v osvajanju še neznanke, ki jih vse livarne vkalkulirajo in je zato nastop na trgu ize-

načen. Veliko več težav in manj uspeha pa smo imeli pri pridobivanju poslov, ki jih odlična že neka druga livarna. Analize so pokazale, da je naša konkurenčnost manjša iz dveh razlogov:

1. tehnologija litja že osvojenih odlittkov na trgu je že dodelana in v kalkulacijah ni več rizikov (mi pa jih moramo vkalkulirati)
2. cene odlittkov z leti ne rastejo v istem proporciju kot ostali stroški poslovanja.

Pri dosednji akviziciji in predpostavki, da lahko ob primernem asortimanu dosežemo v livarni kapaciteto tudi 1.000 t, je bilo ugotovljeno, da vsega tega ne bomo uspeli plasirati na domačem trgu. Osvajanje novih proizvodov namreč ni šlo v korak z razvojem livarskih kapacitet, ki so se gradile (IPM Bgd, Resen, M., Središče, Unis Bugojno). Največji potrošniki Al odlittkov) 21. maj Rakovica, Tomos Koper, Zastava Kragujevac, Gorenje Velenje, Iskra Kranj, Rade Končar Zagreb) so zelo vezani ali na svoje livarne ali na obstoječe kooperante, novih odlittkov pa ne osvajajo toliko, da bi se drugi lahko resneje vključili v njihov program. Iz tega zaključka je tudi sledila naša delna usmeritev na akvizicijo v inozemstvo odn. pri zastopniških firmah v Jugoslaviji. Tu pa smo naleteli na precejšnjo oviro in sicer, da je izvozna stimulacija manjša od razlik v ceni materiala in ostalih obremenitev na enoto proizvoda. Analize so namreč pokazale, da je na domačem trgu (kakor tudi v naših kalkulacijah) razmerje material: ostali stroški cca 35 : 65, dočim je ta odnos pri inozemskih kupcih v najboljšem primeru 50 : 50 odnosno 60 : 40.

Da bi premostili te težave, smo se z inozemskimi kupci dogovarjali (poleg dobav odlittkov) tudi o drugih možnostih sodelave:

1. predelava materiala (Willy Bauer Göppingen BDR),
2. kooperacija odn. kompenzacija (Tomos Koper — Bing Nürnberg, Agrostroj Ljubljana — Giovanni Paglisio Torino, IMV Novo mesto, Truma München).

(Nadaljevanje na 7. strani)

(Nadaljevanje s 6. strani)

Pri teh pogovorih smo najdalj z Willy Bauer-jem Göpingen in sicer smo podpisali preliminarno pogodbo na osnovi katere nas zastopa na nemškem trgu, predvidene pa so sledeče možnosti sodelave:

1. dobava ulitkov z domačim materialom in orodjem
2. dobava ulitkov z domačim materialom in njegovim orodjem
3. dobava ulitkov z njegovim materialom in njegovim orodjem.

Omeniti bi bilo potrebno tudi problem izdelave orodij. Naša orodjarna namreč ni sposobna prevzeti izdelave večje količine orodij, kakor tudi ne bolj kompliciranih. Razlog je oprema, ki trenutno primanjkuje. V veliki večini ponudb pa prav orodje odn. rok izdelave bistveno vpliva na odločitev, komu bo posel poverjen.

Razmere v jugoslovanskih orodjarnah so zelo slabe, po-

leg slabe opreme imajo tudi zelo dolge izdelavne roke, ki pa se jih sploh ne držijo. Zaradi tega smo bili dosedaj prisiljeni na nabavo orodij iz tujine, kar pa je bistveno podražilo ceno orodja odn. je vplivalo na dejstvo, da do posla sploh ni prišlo. Ta pojav je namreč najbolj problematičen pri odlitkih za izvoz. Orodje moramo uvoziti (36 odst. dajatev) in ga nato vkalkulirati v ceno odlitka, s tem pa pade naša konkurenčnost.

Po povpraševanjih jugoslovanskega in inozemskega trga pa lahko sklepamo, da kljub vsej konkurenci še vedno obstaja možnost plasmaja proizvodov v višini obstoječih kapacitet, če se lahko hitro, pravočasno in kvalitetno vključimo v borbo s konkurenco na tržišču. Samo v zadnjem obdobju je bilo izdelanih za potrebe trga dosti ponudb s skupno 103 pozicijami v višini 2.387 t ulitkov, kar sigurno kaže na daljnje potrebe tržišča.

IX. Dolgoročne obveznosti

(Stanje 31. 12. 1976)

1. TGA Kidričevo

— Dolgoročni krediti za osnovna sredstva	54.855.507.—
— Dolgoročni krediti za trajna obratna sredstva	9.029.541.—
Skupaj:	63.885.048.—

Delež dolgoročnih obveznosti v strukturi virov sredstev znaša za TGA 5,6 odst., kar pomeni majhno odvisnost od zunanjih virov finančne moči.

2. TOZD Livarna IBT

— Dolgoročni krediti za osn. sredstva	9.468.243.—
— Dolgoročni krediti za obratna sredstva	16.705.700.—
Skupaj:	26.173.943.—

Delež dolgoročnih sredstev v strukturi virov znaša za IBT 41 odst. Odvisnost od zunanjih virov finančna moč je močna.

Razen navedenih dolgoročnih obveznosti ima TOZD Livarna IBT še obveznosti do ostalih TOZD iz internih finančnih razmerij v skupnem znesku din 5.038.217,53

Obveznost iz internih finančnih razmerij predstavlja manjkajoča obratna sredstva, do katerih je prišlo zaradi odplačila anuitet.

Za obrat Livarno, ki ni dosegla v zadnjih treh letih zadostne akumulacije.

X. Struktura kadrov

Struktura kadrov je prikazana v naslednjih tabelah:

1. TGA Kidričevo — z dne 28. 2. 1977
2. Livarna IBT Trbovlje — z dne 31. 3. 1977

1.1. Kadrovska struktura zaposlenih v TGA Kidričevo

TOZD	Mag.	VS	VIS	SS	NS	VKV	KV	PKV	NKV	Skup.
Aluminij	—	6	3	19	7	28	153	337	21	574
Glinica	—	4	1	12	6	41	108	181	14	367
Vzdrževanje	—	6	6	37	12	99	189	126	20	495
Promet	—	—	1	1	2	13	106	44	3	170
Skup. sl.	1	22	18	73	41	5	76	105	18	359
Skupaj TGA	1	38	29	142	68	186	632	793	76	1965

2.1. Kadrovska struktura zaposlenih v livarni IBT Trbovlje

TOZD	VS	VUS	SS	NS	VKV	KV	PKV	NKV	Skup.
Livarna IBT	1	1	18	5	5	32	28	38	128

STRUKTURA KADROV IBT

Livarna IBT Trbovlje ima v svojem sestavu po staležu in funkciji kadre, kot je razvidno iz naslednjih podatkov:

	Proizvod.	Režija	Proizvod.	Režija	Skupaj
TOZD — vodstvo	—	1	—	1	2
komercialno delo	—	5	—	3	8
obračunsko delo	—	—	—	2	2
splošne zadeve	—	1	—	6	7
proizvodnja	69	19	18	4	110
Skupaj	69	26	18	16	129

Pri komercialnem delu so poleg strokovnih delavcev zajeti tudi: 2 skladiščna in 2 transportna delavca.

Pri splošnih zadevah so poleg dveh strokovnih delavcev zajeti tudi — 2 vratarki, 2 čistilki in ena servirka.

Med ogledom livarne (iz IBT)

XI. Organizacija združene OZD

TOZD livarna lahkih kovin Trbovlje se pripaja k delovni organizaciji TGA »Boris Kidrič«, Kidričevo z n. sub. o. kot samostojen TOZD. S tem se naziv delovne organizacije ne bo spremenil, pač pa bo še nadalje ostala firma Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič«, Kidričevo — z n. sub. o. Sedež podjetja bo še nadalje v Kidričevem.

TGA bo morala razširiti svojo dejavnost še na glavne dejavnosti TOZD Livarne lahkih kovin, kar pomeni razširitev dejavnosti še na proizvodnjo polizdelkov in končnih izdelkov iz aluminija. Sedež TOZD Livarna lahkih kovin je v Trbovljah.

Organizacija posameznih delov združene OZD, obseg njihove samostojnosti in samoupravnosti

Organizacijska struktura TOZD izhaja iz gospodarskih in tehnoloških ciljev ter u-

strezne kadrovske strukture. Tako se TOZD z ozirom na delovni proces deli na odgovarjajoče organizacijske enote, ki opravljajo zaokrožen del enotnega delovnega procesa in istočasno omogoča čim bolj neposredno samoupravljanje delavcev. Oblika organizacije, obseg odgovornosti in samoupravnosti je razvidna iz točke III/I.

Organi upravljanja integrirane OZD in organizacijskih enot v njihovi sestavi

Organi upravljanja so razvidni iz sheme samoupravne strukture TGA in iz točk III a, b, c, d in e.

Organizacija skupnih služb

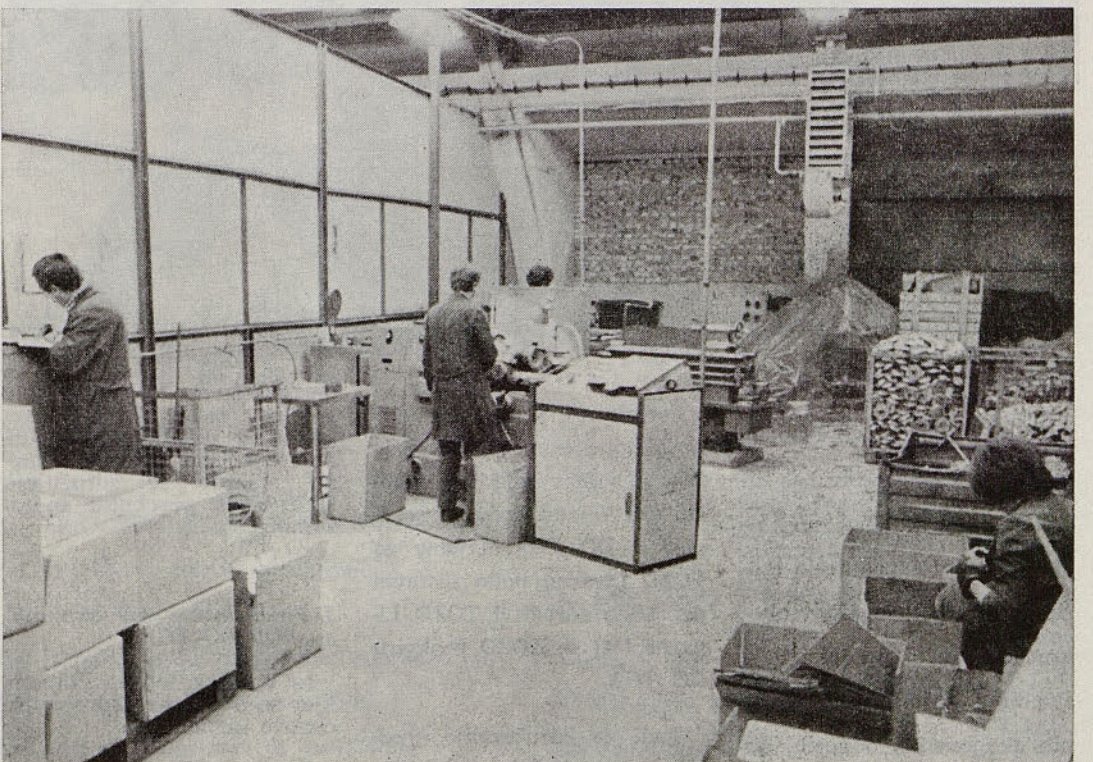
Za opravljanje poslov skupnega pomena so organizirale TOZD naslednje skupne službe za opravljanje poverjenih poslov:

1. Komercialne posle
2. Finančno-računovodske posle
3. Kadrovsko-socialne posle
4. Plansko analitske posle
5. Splošne posle
6. Posle elektronsko-računsko-skega centra
7. Posle kontrole kvalitete
8. Posle s področja investicij
9. Posle na področju varstva pri delu
10. Posle predstavništva v Beogradu

Naloge omenjenih služb so opisane v samoupravnem sporazumu o združitvi v DO TGA.

Skupne službe so organizirane kot delovna skupnost skupnih služb. DSSS grede samoupravne pravice, ki jih imajo TOZD, delavcem DSSS pa pravice, ki jih imajo delavci TOZD. Medsebojne pravice, obveznosti in odgovor-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Kontrola (iz IBT)

(Nadaljevanje s 7. strani)

nosti delavcev delovne skupnosti skupnih služb in TOZD so določene v samoupravnem sporazumu o združitvi v DO in statutom TGA. Skupne službe so dolžne opravljati svoje storitve v okviru svoje dejavnosti na najboljši način, strokovno in v določenih rokih v skladu s sporazumi in drugimi skupnimi splošnimi akti, sklenjenimi v TGA. TOZD so se obvezali priskrbeti DSSS sredstva za delo in poslovanje ter sredstva za pokrivanje osebnega dohodka in skupne porabe po enakih osnovah in merilih, ki so določena za delitev v TOZD in TGA. Sredstva za delo DSSS se določijo v gospodarskem načrtu, obračunavajo pa s periodičnimi obračuni in zaključnim računom TGA. S sredstvi DSSS opravlja organ upravljanja skupnih služb po načelih in merilih, ki veljajo za upravljanje sredstev TOZD oz. TGA.

Organizacija in način vodenja knjigovodstva, komercialnih poslov in splošnih zadev v TOZD livarna lahkih barvnih kovin Trbovlje

- 1) Računovodstvo in finančna služba se vodita za TOZD livarna lahkih kovin po enotnem principu, ki so ga dogovorile TOZD v Sporazumu o združitvi v TGA.

Knjigovodstvo je organizirano skupno za vse TOZD v okviru Delovne skupnosti skupnih služb v TGA, tako, da pravočasno zagotavlja potrebne podatke samoupravnim organom TOZD in strokovnim službam.

Zaradi prostorske oddaljenosti bi v okviru TOZD Livarna IBT ostale naslednje evidence in posli finančno-računovodske narave:

- Likvidacija in nakazovanje vhodnih faktur, pogodbenih in zakonskih obveznosti,
- blagajniško poslovanje
- obračun in evidenca OD
- Obračun proizvodnje
- Drugi posli, ki se racionalneje izvajajo v TOZD.

TOZD ima svoj žiro račun.

Dokumentacija se prilagodi sedanji v TGA.

Način povezave in krogotok dokumentacije med TOZD in DSSS DO TGA se podrobneje opredeli s pravilnikom o knjigovodstvu in finančnem poslovanju.

- 2) Zaradi prostorske oddaljenosti se v okviru TOZD livarne Trbovlje organizira del komercialnega poslovanja, ki zajema operativno nabavo drobnega reprovromateriala in koordinira z nabavno službo OZD ter operativno prodajo ulitkov, ki zajema tehnično operativne prodajne posle, izstavljanje faktur, vodenje evidenc, realizacijo sklenjenih pogodb, iskanje novih kupcev in dajanja ponudb istim v skladu s skupno prodajno politiko OZD.

- 3) Zaradi istih vzrokov se v TOZD organizira opravljanje splošnih zadev, ki obsega del razmerje, samoupravo, varstvo in varnost ter družbeni standard. Detaljna organizacija bo izdelana kasneje, ko bo potrebno pripraviti samoupravne splošne akte TOZD.

XIII. Konceptija razvoja OZD TGA s priključeno TOZD Livarna lahkih barvnih kovin

a) Razvoj sedanje OZD TGA v obdobju 1976—1980

Razvoj OZD TGA je že precej točno postavljen ob združevanju z Impol-om. Osnova je vsekakor učvrstiti, modernizirati in mehanizirati osnovno proizvodnjo, istočasno pa uvesti višjo stopnjo predelave v pol ali finalne izdelke. Tako načrtani program je razdelan v našem srednjeročnem planu. Ker so te osnove poznane iz sprejetega osnutka programa razvoja in se v bistvu samo prenašajo v srednjeročni plan, jih bomo tu podali le z osnovami konceptije posameznega projekta ter prikazali skupna predvidevanja vlaganja. Za priključevanja TOZD bomo podali konceptijo razvoja bolj detaljno.

Predvidevamo, da bomo v tem obdobju razvijali naslednje projekte:

1. Rekonstrukcija elektrolize B

- Dokončanje rekonstrukcije katod
- Uvedba avtomatske regulacije napetosti
- Mehanizacija dela
- Rekonstrukcija plinovodnega sistema.

2. Rekonstrukcija elektrolize B

- Vgraditev novih elektrolitskih celic
- ureditev žerjavov, žerjavne proge in dvorane
- Mehanizacija dela
- Avtomatska regulacija vodena z računalnikom
- Suho čiščenje plinov
- Mehanizirano doziranje gline
- Priprava anodnih kompletov — roding
- Dograditev usmerjevalnice.

3. Rekonstrukcija livarne

Livarna bo rekonstruirana na potrebno kapaciteto, da lahko predela ves Al proizveden v rekonstruiranih elektrolizah.

Glavna oprema — dodatna bo:

- Livne peči in livni stroji za litje bram
- Livni stroji za litje širokega traku
- Peč za topljenje odpada.

4. Obrat za izdelavo predpečenih anodnih blokov

- Oblikovanje blokov
- Skladiščenje zelenih blokov
- Kalcinacija anodnih blokov
- Skladiščenje kalciniranih blokov.

5. Izdelava elektrodne mase

- Kalciniranje antracita
- Mešanje surovin v elektrodno maso

6. Flotacija kriolitnih pen

7. Kalciniranje zelenega petrol kokska.

8. Obrat za izdelavo rondic

- Litje in valjanje traku
- Izsekovanje rondic
- Obdelava rondic v rotofinišu in termično.

9. Izdelava izparilnih teles

- Priprava paketov z obežovanjem kanalov
- Valjanje paketov
- Obrezovanje in napihovanje.

10. Ureditev vzdrževalnih obratov in prometa prostorno in z opremo, za možnost vzdrževanja vseh obratov po rekonstrukciji oziroma izgradnji.

11. Ureditev laboratorija prostorno in z opremo v okviru potreb kontrole surovin, proizvodnje in izdelkov.

Do sedaj zbrani podatki nakazujejo, da bo za realizacijo navedenega srednjeročnega plana potrebno v teh letih vložiti skupno cca 1.325.000.000 din.

b) Razvoj priključene TOZD livarne lahkih barvnih kovin v Trbovljah v letih 1977 in 1978

V tem delu tega poglavja želimo podrobneje prikazati stanje, konceptije vskladitve kapacitet, razvoj in planirano proizvodnjo bodočega TOZD-a v Trbovljah.

Z ozirom na sedanje stanje livarne in potrebe za izboljšanje tega stanja predvidevamo, da bo urejanje v smislu rekonstrukcije z namenom osnovne vskladitve kapacitet izvajano v letih 1977 — 1978, predvsem sledeče:

1. Livarna s topilnico

Ta obrat ima na razpolago 1230 m² pokrite površine.

- 1.1. Razpoložljiva — sedaj instalirana oprema

- Visokotlačni livni stroj H 660 D2 1 kom
- Visokotlačni livni stroj H 400 D2 1 kom
- Visokotlačni livni stroj H 250 D2 4 kom
- Visokotlačni livni stroj H 160 D2 2 kom
- Nizkotlačni livni stroj COMPACT 600 LD 1 kom
- Toplotna vzdrževalna peč ϕ 1070 (elektro) 10 kom

(Nadaljevanje na 9. strani)

Čistilnica odlitkov (iz IBT)

XII. Sredstva in dohodek

1. Način formiranja in razdelitev skupnega dohodka

TOZD Livarna samostojno formira skupni prihranek in dohodek na podlagi realizacije svoje proizvodnje in storitev, kot to določajo vsakokratni finančni predpisi in v skladu z načeli o medsebojnih ekonomskih odnosih, določenih v SS o združitvi v DO TGA.

2. Formiranje skupnih skladov

Formiranje skupnih skladov za skupne namene oz. cilje DO, se vrši v skladu z določili SS o združevanju sredstev v DO TGA. Izjeme za TOZD Livarno bodo sestavni del SS o združitvi TOZD Livarne IBT in TOZD v okviru DO TGA.

Tudi za združevanje sredstev se uporabljajo določila SS o združevanju sredstev na nivoju DO.

Princip združevanja investicijskih sredstev med eno ali več TOZD je zasnovan na neposrednem združevanju sredstev za konkretno investicijo, z udeležbo na skupnem dohodku. Za vsako skupno naložbo se združujejo sredstva s posebnim sporazumom.

3. Finansiranje DS skupnih služb DO TGA

se ureja z letnim planom, kjer so navedene podrobnejše osnove in merila.

Za leto 1977 se izjemno določi delež za skupne službe DO v SS o združitvi TOZD Livarne.

(Nadaljevanje z 8. strani)

2. Čistilnica

- Toplotna vzdrževalna peč ϕ 1160 (elektro) 2 kom
- Talilna peč BT 1300 410 kg/h 1 kom
- Talilna peč BT 300 kg/h 1 kom

Čistilnica ima na razpolago 495 m² pokrite površine. Sedaj je slabo opremljena in bo potrebno dodati precej opreme.

2.1. Razpoložljiva oprema

- Hidravlična stiskalnica Exact A 870 20 t 2 kom
- Hidravlična stiskalnica 30 t 1 kom
- Krožna žaga — strojna 2 kom
- Stroj za raziglenje ROTOFINIS 1 kom
- Vrtalni stroj stoječi 2 kom
- Tračni brusilni stroj za čiščenje ulitkov 4 kom
- Namizni vrtalni stroj za čistilnico 4 kom
- Viličar INDUS VE 1001—01 2 kom
- Revolverska stružnica BRT 36 (za obd. ulitkov) 1 kom
- Univerzalna stružnica 1 kom
- Stroj za rezanje navojev za obd. ulitkov 1 kom
- Delovne mize in razno drobno ročno orodje

1.2. Dodatna potrebna oprema za uskladitev kapacitet

Uvozna oprema
Skupno 215.000,— din

Domača oprema
Skupno 255.000,— din

Skupna potrebna sredstva za dopolnilno opremo v livarni in topilnici v smislu vskladitve kapacitet 470.000,— din

1.3. Potrebna sredstva za gradbena dela 100.000,— din

1.4. Potrebna sredstva za montažo 25.000,— din

1.5. Potrebna sredstva za instalacije 75.000,— din

2.2. Dodatna potrebna oprema za vskladitev kapacitet

Uvozna oprema:

- Stroj za plansko brušenje ulitkov 1 kom 50.000,— din
 - Ekscenter obrezovalniki 5—9 t 2 x 15 2 kom 300.000,— din
 - Lösser brusilni stroj KS 350 4 kom 40.000,— din
 - Priključki za Lösser KS 350 AU, AC, EA 20.000,— din
 - Stroj za peskanje ulitkov 1 kom 50.000,— din
- 460.000,— din

Domača oprema:

- Pištole za prebijanje 5 kom 10.000,— din
 - Pnevmske vpeljalne naprave 10 kom 10.000,— din
 - Delovne mize L—3 m 4 kom 10.000,— din
 - Tirna žaga — univerzalna 1 kom 40.000,— din
 - Namizni vrtalni stroj 2 kom 20.000,— din
 - Vrtalni stroj do ϕ 40 mm stoječi 1 kom 50.000,— din
 - Ročni zračni brusilni stroj 2 kom 10.000,— din
 - Razno ročno orodje 50.000,— din
 - Viličar in Indos 1 t 100.000,— din
- 300.000,— din

Skupno potrebna sredstva za dopolnilno opremo v čistilnici v smislu vskladitve kapacitet 760.000,— din

2.3. Potrebna sredstva za gradbena dela 100.000,— din
2.4. Potrebna sredstva za montažo 30.000,— din
2.5. Potrebna sredstva za instalacije 75.000,— din

3. Orodjarna — Vzdrževanje

Orodjarna ima sedaj na razpolago 430 m² pokrite površine. Predvideva se, da bi v okviru TOZD Livarne lahkih barvnih kovin v Trbovljah izvajali velika popravila in vzdrževanje orodij ter izdelavo manjših kokil. V ta namen moramo dopolniti opremo sedanje orodjarne IBT.

3.1. Sedanja razpoložljiva oprema

- Šeping 76—35 500 x 500 1 kom
- Stružnica TNP 180 T2 ϕ 350 x 2000 1 kom
- Stružnica TES—2 ϕ 400 x 1500 1 kom
- Rezkalni stroj K ALG 200 600 x 230 1 kom
- Peskalni stroj — Prvomajska 1 kom
- Brusilni stroj AFC 100 ϕ 350 x 1000 1 kom
- Brusilni stroj URB 750 75 x 270 1 kom
- Konzolni vrtalni stroj 1 kom
- Kalilna peč 800 x 600 1 kom
- Kalilna peč 200 x 500 1 kom
- Popuščna peč 500 x 400 1 kom
- Kalilna kad 1 kom
- Žaga tračna Selecta 320 1 kom
- Peskalni stroj ITB 1 kom

3.2. Dodatna potrebna oprema

Uvozna oprema:

- Rezkalni stroj Bokö WF2 800 x 1200 1 kom 1,644.000,— din
 - Brusilni stroj ABAFFU 1000/60 1000 x 600 1 kom 2,055.000,— din
 - Pralni stroj Bubi Typ 4 1 kom 205.500,— din
- 3,904.500,— din

Domača oprema:

- Stružnica PA 25/100 ϕ 500 x 1000 1 kom 400.000,— din
 - Ostrilni stroj UOZA 5 1 kom 450.000,— din
 - Dvigalo 1,5 t enotirno VEDA 1 kom 60.000,— din
 - Motor z brusilnimi kolutami BT 200 1 kom 20.000,— din
 - Police za orodje z vitljem 100.000,— din
 - Razna drobna oprema 1,000.000,— din
- 2,030.000,— din

Skupno za potrebno opremo 5,934.500,— din

3.3. Potrebna sredstva za gradbena dela 200.000,— din

3.4. Potrebna sredstva za montažo 165.000,— din

3.5. Potrebna sredstva za instalacije 200.000,— din

4. Ostala potrebna vlaganja

4.1. V sedanji fazi obdelave potrebnih vlaganj ni mogoče precizirati potreb za infrastrukturo ali za neke druge namene, zaradi tega določimo za nepredvidene izdatke vsoto 100.000,— din

4.2. Predvidevamo tudi, da bo potrebno investirati v opremo laboratorija in kontrole za kar predvidevamo: 300.000,— din

4.3. Za izvedbo programa dopolnjevanja opreme v letih 1977—78 bo potrebno izdelati dopolnilni projekt, katerega vrednost ocenjujemo na 300.000,— din

Skupno potrebna vlaganja za ostale potrebe 700.000,— din

Kontrola odlitkov (iz IBT)

5. REKAPITULACIJA POTREBNIH VLAGANJ:

- 5.1. Potrebna sredstva za opremo
 - uvoz 4.579.500,— din
 - domača 2.585.000,— din
 - 5.2. Potrebna sredstva za gradbena dela 400.000,— din
 - 5.3. Potrebna sredstva za montažo 220.000,— din
 - 5.4. Potrebna sredstva za instalacije 350.000,— din
 - 5.5. Potrebna sredstva za ostalo 700.000,— din
- Skupno: 8,834.500,— din

Predvidevamo, da bomo dinamiko teh vlaganj izvršili v letu 1977.

Z uresničitvijo navedenih vlaganj, t. j. z nabavo vse predvidevane opreme za vskladitev kapacitet, bo livarna v Trbovljah samostojen proizvodni obrat tlačnega in gravitacijskega litja. Glede izdelave novih orodij pa bo najozje povezana z novo orodjarno v TGA Kidričevo, ki bi jim naj po letu 1978 zagotavljala vsaj 75 odst. novih orodij letno.

Po tej dogradnji bo proizvodna kapaciteta cca 1000 t tlačnih ulitkov in cca 200 t ulitkov iz gravitacijskega litja v kokile. Doseči tako proizvodnjo pa ne bo tako enostavno. Za dosegajne postavljene cilje, to je, da se zagotovi polna zasedenost livarnih kapacitet bo potrebno, da bo tudi bodoča orodjarna v Kidričevem izdelala potrebno število orodij.

Plan za leto 1977 predvideva proizvodnjo vsega 435 t ulitkov, kar nakazuje potrebe po takojšnji izredni angažiranosti na področju raziskave tržišča. Pri tem bo zelo važen moment tudi vskladitev naročil oz. pridobitev tržišča, ki bo odgovarjalo kapaciteti strojev po količini in velikosti ulitkov.

Pri predlagani dinamiki vlaganj bi se moral revidirati proizvodni plan za leto 1977 vsaj na višino 574 t ulitkov po povprečni prodajni ceni 53,55 din za kg. Takšno proizvodnjo bi se realno dalo doseči z ozirom na povpraševanje tržišča in pod pogojem, da se pravočasno zagotovi izdelava orodij pri poslovnih partnerjih.

Ker predvidevamo, da bi bile investicije v novo orodjarno v Kidričevem zaključene šele do konca leta 1978, teoretične proizvodne kapacitete še ne bi mogli zasesti v tem času pri sedanjem asortimanu ulitkov. Zato planiramo za leto 1978 skupno proizvodnjo v višini 850 t ulitkov.

V tem prehodnem obdobju bi se morali polno angažirati tudi na področju poslovno-tehnične sodelave z obstoječimi slovenskimi livarnami tlačnega liva, kakor s poslovnimi partnerji doma in v tujini, ki izdelujejo orodja za tlačno litje.

c) Program razvoja TOZD livarna v Trbovljah v letih 1979—1980.

Livarna tlačnih ulitkov kapacitete 1000 t na leto je relativno majhen obrat, ki pri današnjih gospodarskih nihanjih lahko zelo hitro pride v težavo. Količinska proizvodnja namreč lahko zelo hitro pade, če ni preskrbljen točen asortiman proizvodnje, ki odgovarja kapaciteti opreme. To pa pomeni, da mora kapaciteta opreme zadovoljevati širšemu povpraševanju tržišča. Zaradi tega bi morali v okviru nadaljnjega razvoja TOZD-a v srednjeročnem planskem obdobju dopolniti livarniško opremo z naslednjim:

- Visokotlačni livni stroj zaporne moči 40 t 2 kom
- Visokotlačni livni stroj zaporne moči 160 t 1 kom
- Visokotlačni livni stroj zaporne moči 250 t 1 kom
- Visokotlačni livni stroj zaporne moči 400 t 1 kom

(Nadaljevanje na 10. strani)

(Nadaljevanje z 9. strani)

To dodatno opremo bi namestili v sedanji prostor livarne, kjer bi moralo priti do gotovih prestavitve obstoječih strojev. Prostor bo potrebno tudi opremiti z dvigalom za nameščanje orodja in prenašanje raznih bremen. Nabaviti bo potrebno tudi nekaj drobnega orodja.

Pregled potrebnih investicijskih vlaganj.

Uvozna oprema:	
Visokotlačni livni stroj zaporne moči 40 t	2 kom 1.950.000.—
Visokotlačni livni stroj zaporne moči 160 t	1 kom 1.240.000.—
Visokotlačni livni stroj zaporne moči 250 t	1 kom 2.000.000.—
Visokotlačni livni stroj zaporne moči 400 t	1 kom 2.450.000.—
	7.640.000.—

Domača oprema:	
Toplotno vzdrževalna peč za talino	150.000.—
Dvigalna naprava s progo	1.000.000.—
Razno drobno orodje	50.000.—
	1.200.000.—

Potrebna sredstva za gradbena dela	60.000.—
Potrebna sredstva za montažo in	

instalacije	100.000.—
Skupno potrebna sredstva	9.000.000.—

Plan vlaganj teh sredstev bi bil:	
V letu 1979	4.500.000.—
v letu 1980	4.500.000.—

Z instaliranjem te dodatne opreme se bo kapaciteta tlačnih ulitkov povečala za 350 ton na leto ob primernem asortimentu naročil.

Tako bi po letu 1980 bila kapaciteta livarne:

1350 t tlačnih ulitkov	
250 t ulitkov iz gravitacij litja v kokile	

Z intenzivno raziskavo tržišča in v težnji, da najdemo v tem času tudi popolnoma svoj tlačni ulitek za široko prodajo, predvidevamo zasedenost proizvodnih kapacitet:

v letu 1979	1100 t ulitkov
v letu 1980	1300 t ulitkov
v letu 1981	1350 t ulitkov
v letu 1982	1400 t ulitkov
v letu 1983	1500 t ulitkov

d) Dopolnitev razvoja OZD TGA v obdobju 1977—1978, kot dodatni novi projekt pogojen s priključitvijo TOZD livarne lahkih barvnih kovin v Trbovljah.

Kot je že prej večkrat omenjeno je za uspešno poslovanje livarne zelo važno kvalitno orodje. Do tega lahko pridemo samo v lastni orodjarni. Samostojne orodjarne kot podjetja, s katerim bi lahko uspešno sodelovali v kooperacijskih odnosih ni. V orodjarnah, ki obstojajo pri podjetjih za njihove potrebe pa ni mogoče dobiti pravočasno kvalitetnega orodja.

Iz dosedanjih razprav na samoupravnih forumih in na širšem družbeno-političnem in vodstvenem posvetovanju o priključitvi livarne v Trbovljah k TGA povzemamo, da lahko predvidimo lokacijo nove orodjarne v Kidričevem.

V srednjeročnem načrtu predvideva TGA tudi daljnjo

predelavo aluminija predvsem na področju izdelave rondic in izparilnikov, za kar bomo potrebovali različna orodja. Z novo investicijo v orodjarno v TGA bi tako združili potrebe same predelave v TGA, kakor tudi potrebe TOZD livarne lahkih barvnih kovin Trbovlje. Proste kapacitete pa bi lahko koristili v okviru »Uniala« oz. za prodajo drugim kupcem.

Orodjarna v TGA bi naj izdelala cca. 70 orodij za TOZD livarno barvnih kovin, da bi ustvarili predpogoje za uspešno delovanje tega TOZD-a.

V okviru orodjarne bo morala biti formirana tudi močna konstrukcijska skupina.

Predvidevamo, da bo v tem obratu potrebno zaposliti cca. 70 delavcev.

Glede mikrolokacije se bo poskušalo izkoristiti sedanje razpoložljive prostore.

Obrat bo moral biti zgrajen do konca leta 1978. Predvidevamo, da bo potrebno vložiti cca. 30 milij. dinarjev investicijskih sredstev.

Izgradnja tega obrata bi se naj vključila kot novi projekt v okviru srednjeročnega razvojnega plana OZD TGA.

a) Realizacija livarne in orodjarne

Izhodišče je leto 1977, podatki v tabeli predstavljajo rebalans letnega plana. V ta namen je koriščen gradivo pod naslovom »Prispevek k vsebini elaborata o ekonomski upravičenosti združitve livarne IBT in DO TGA«, z dne 31. 3. 1977, ki ga je pripravil tov. Bojan Pajk, ing.

Ocena realizacije livarne za naslednja leta upošteva povečanje proizvodnje in letno povečanje prodajnih cen za 5 odst. Realizacija orodjarne se bo povečala z realizacijo predvidenih investicij.

b) Materialni stroški

Za leto 1977 so vzeti iz rebalansa plana in predstavljajo cca 68 odst. v celotni realizaciji. Glede na rast realizacije in predvsem storitev orodjarne se predvideva relativno zniževanje materialnih stroškov, saj bo predvidoma od leta 1979 dalje znižal delež mat. stroškov v celotni realizaciji cca 63 odst.

c) Amortizacija

Obracunana je po predpisanih stopnjah, iz leta v leto narašča vzporedno s povečanjem vrednosti osnovnih sredstev (nove investicije).

d) Celotni prihodek in dohodek

Celotni prihodek bo predvidoma leta 1980 2,5 krat in leta 1983 3,3 krat večji kot leta 1977, dohodek pa bo večji 3,3 krat leta 1980 in leta 1983 cca 4,4 krat.

e) Pogodbene in zakonske obveznosti

S predvideno dinamiko investiranja bodo do leta 1981 naraščale pogodbene obveznosti oziroma konkretne obresti, čeprav je upoštevan odlog odplačila anuitet in kapitalizacija obresti za leto 1977 in 1978.

Pri zakonskih obveznostih je predvideno 10 odst. povečanje na leto.

f) Obveznosti do skupnih služb

Do vključno leta 1979 TOZD ne bi obremenjevali s stroški skupnih služb DO. Ta postavka je eden od elementov sanacije, v kolikor pa bo do doseženi v teh letih boljši rezultati od predvidenih, bo morala TOZD pokrivati ustrezni del stroškov skupnih služb DO.

g) Čisti dohodek in njegova razdelitev

Čisti dohodek bo od cca 6,8 mio. din leta 1977 predvidoma narasel na cca 22 mio. din v letu 1980 oziroma 32 mio. din v letu 1983. Razdeli se na osebne dohodke, osebne prejemke in sklade.

h) Osebni dohodki

Izhodišče je predvideni povprečni osebni dohodek za leto 1977, ki bo znašal bruto cca 5110 din na zaposlenega. Pri izračunu bruto mase OD je poleg števila delavcev upoštevana 10 odst. letna rast bruto OD.

Celotna politika OD TOZD Livarne barvnih lahkih kovin bo sestavni del politike DO TGA.

i) Čisti dohodek za sklade

Za leto 1977 se predvideva 1.274.000 din izgube, od leta 1978 dalje pa bo dosežen čisti dohodek za sklade. Glede na obveznosti odplačevanja kreditov bo potrebno iskati vse možnosti, da bo del čistega dohodka za sklade čim večji.

(Nadaljevanje na 11. strani)

XIV. Pričakovani rezultati TOZD Livarna lahkih barvnih kovin Trbovlje v DO TGA Kidričevo

Podatki iz predhodnih poglavij so osnovni vir za oceno pričakovanih rezultatov, ki jih bo TOZD Livarna lahkih barvnih kovin Trbovlje dosegla v DO TGA Kidričevo.

1. Investicije

Potrebna vlaganja v srednjeročnem obdobju 1976—80 so razdeljena na dva dela:

	1978	1979	1980	1981	1982
— amortizacija	1.104.313	1.104.313	1.666.813	2.229.313	2.229.313
— obr. za kredite	491.856	491.856	742.391	992.926	992.926
— zavar. kreditov	35.856	35.856	53.338	71.338	71.338
— Anuiteta	1.596.168	1.596.168	2.409.203	3.222.238	3.222.238

Z aktiviranjem investicij bo amortizacija do leta 1980 naraščala, naraščale bodo tudi anuitete za odplačevanje kreditov in s tem tudi anuitetne obresti.

2. Novi plan anuitet za obstoječe kredite, najete pred letom 1977

Iz tabele je razvidno, da se predvideva za leto 1977 in 1978 odlog odplačila nekaterih kreditov in da je s kreditorski doseženo znižanje obrestnih mer za odložene kredite.

a) Anuitete za obstoječe kredite 1977	
— kredit Bühler	2.464.444 din
— kredit SO Trbovlje za sanacijo	243.129 din
— skupne rezerve SRS	852.476 din
Skupaj:	3.560.049 din

1978	
— kredit Bühler	1.232.228 din
— skupne rezerve SRS	1.314.952,20

Skupaj	2.547.180,20 din
--------	-------------------------

— normalno odplačevanje odloženih kreditov in vseh, ki do takrat niso odplačani.

6. Skupni prihodek in njegova razdelitev

Zap. št.	OPIS	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
	Realizacija livarne	30.738	47.794	64.946	80.408	87.297	94.466	105.431
	Realizacija orodjarne	4.500	6.900	7.000	8.000	8.500	9.000	9.500
1	CELOTNI DOHODEK	35.238	54.694	71.946	88.408	95.797	103.466	114.931
	Materialni stroški	23.893	35.481	45.326	55.697	60.352	65.184	72.407
	Amortizacija	2.753	3.857	3.857	4.420	4.982	4.982	4.982
2	DOHODEK	8.592	15.356	22.763	28.291	30.463	33.300	37.542
	Pogodbene obveznosti	1.004	2.013	3.310	3.513	3.689	3.274	2.945
	Zakonske obveznosti	736	810	883	957	1.030	1.104	1.178
	Obveznosti do skupnih služb	—	—	—	1.400	1.400	1.400	1.400
3	ČISTI DOHODEK	6.852	12.533	18.570	22.421	24.344	27.522	32.019
	Osebni dohodki	7.849	10.388	12.638	14.725	16.716	18.369	20.573
	Ostali osebni prejemki	277	305	335	369	405	446	490
4	ČISTI DOHODEK ZA RAZDELITEV	—	1.274	1.840	5.597	7.327	8.707	10.956

(Nadaljevanje z 10. strani)

j) *Dopolnilni pogoji*

TOZD Livarna lahkih barvastih kovin Trbovlje v letu 1977 zaradi nepopolne zasedenosti razpoložljivih livarniških zmogljivosti ne bo rentabilno poslovala. To ji bo mogoče ob večjem naporu na prodajnem in tehničnem področju doseči šele v letu 1978. Zato se pričakuje v letu 1977 izguba iz poslovanja. Zaradi velikega deleža kreditnih sredstev v virih finansiranja poslovnega procesa predstavljajo močno obremenitev dohodka obresti in odplačila najetih kreditov.

Da bi to obremenitev v teh kritičnih letih znižali, je dosežen z LB — Podružnica Trbovlje in skupnimi rezervami SO Trbovlje sporazum, da se za dve leti odloži odplačila kreditov in znižajo obresti. Z navedenima dvema ukrepoma bodo doseženi naslednji poslovni učinki za TOZD Livarna lahkih barvastih kovin Trbovlje:

— z znižanjem obrestne mere pri bančnih kreditih za 2,5 — 4 odst., bodo nižje pogodbene obveznosti v obeh letih skupno za 650 tisoč din,

— z odložitvijo odplačila anuitet za bančne kredite in kredite skupnih rezerv SO Trbovlje, bodo zaradi kapitalizacije obresti nižje pogodbene obresti za skupno 2.610.000 din. S temi ukrepi, kot tudi z najetjem novih posojil za investicijska vlaganja v osnovna sredstva po nižjih

obrestnih merah, bodo ob ukrepih na ostalih področjih poslovanja omogočali rentabilno poslovanje že v letu 1978.

Navedene predpostavke so upoštevane tudi pri izračunu pričakovanega rezultata TOZD Livarna za naslednja obdobja.

7. *Anuitete*

a) *Pregled anuitet po letih*

Leto	v 000 din		
	Za investicije v obdobju pred 1976	Za investicije v obdobju 1977—1980	Skupaj
1977	3.560	—	3.560
1978	2.547	1.596	4.143
1979	5.983	1.596	7.579
1980	5.983	2.409	8.392
1981	5.983	3.222	9.205
1982	5.983	3.222	9.205
1983	3.842	3.222	9.205

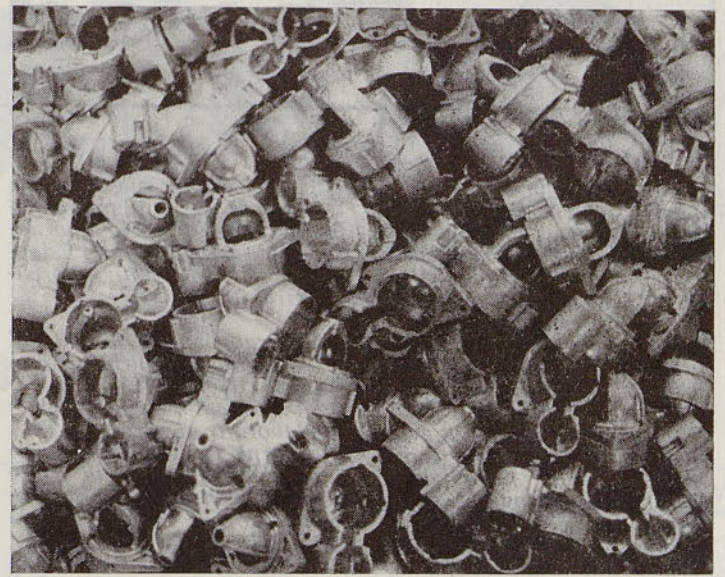
Anuitete bodo do leta 1981 naraščale, po letu 1983 pa začnejo močno upadati z odplačili kreditov, ki so bili najeti pred letom 1976.

b) *Viri vračanja*

	v 000 din						
	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
Anuiteta	3.560	4.143	7.579	8.392	9.205	9.205	9.205
<i>Viri vračanja</i>							
Amortizacija	2.753	3.857	3.857	4.420	4.982	4.982	4.982
Anuitetne obresti	580	1.589	2.886	3.089	3.265	2.850	2.521
Čisti doh. TOZD	— 1.274	—	836	883	958	1.373	1.702
Viri OZD in ost.	1.501	—	—	—	—	—	—

Pri virih vračanja so upoštevane obveznosti za najete kredite pred letom 1976 in za

predvidene kredite v letih 1977—1980. Glede na pričakovani finančni rezultat ob u-

Odlitki (iz IBT)

poštevanju vseh navedenih ukrepov in predpostavk ugotavljamo, da bo potrebno sa-

mo za leto 1977 iskati vire izven TOZD Livarna lahkih barvastih kovin Trbovlje za pokrivanje anuitet. Od vključno leta 1978 dalje bo predvidoma doseženi dohodek livarne skupaj z amortizacijo pokrival obveznosti odplačevanja anuitet ob istočasnem oblikovanju skladov TOZD.

PREGLED ANUITET ZA KREDITE TOZD LLK TRBOVLJE

Zap. št.	Kredit	Pogoji	Stanje		ANUITETE									
			leta	do m. 31. 3. 77	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	Gebrüder Bühler	OS	5,5	7	3.048.672,00	2.464.440,00	1.232.228,00							
2	LB Trbovlje I. faza	OS	4	8	2.783.091,00			826.733,00	826.733,00	826.733,00	826.733,00			
3	LB Trbovlje II. faza	OS	5	8	4.705.045,55			1.160.178,60	1.160.178,60	1.160.178,60	1.160.178,60	1.160.178,60		
4	Skupne rezerve SO Trbovlje	San.	5,5	6	2.766.944,75			598.088,50	598.088,50	598.088,50	598.088,50	598.088,50	299.044,25	
5	Skupne rezerve SO Trbovlje	Orod.	5,5	6	2.247.200,00			485.743,30	485.743,30	485.743,30	485.743,30	485.743,30	242.871,65	
6	Skupne rezerve SRS	OBS	5,5	6,5	6.000.000,00	852.476,15	1.314.952,20	1.314.952,20	1.314.952,20	1.314.952,20	1.314.952,73			
7	LB Trbovlje	OBS	5,5	8	6.998.400,00			1.597.721,30	1.597.721,30	1.597.721,30	1.597.721,30	1.597.721,30	798.860,65	
8	Skupaj — obresti				28.549.354,20	3.316.916,15	2.547.180,20	5.983.416,90	5.983.416,90	5.983.416,90	5.983.417,43	3.841.731,70	1.340.776,55	
							580.257,25	484.541,80	1.781.842,60	1.422.397,35	1.036.120,95	620.980,05	292.112,75	
9	Čisto odplačilo						2.736.658,90	2.062.638,40	4.201.574,30	4.561.019,55	4.947.296,85	5.362.437,38	3.549.618,95	
													1.294.267,65	

8. *Formiranje skladov*

Čisti dohodek za sklade (po pokrivanju anuitet) v 000 din

1977	1.501
1978	1.840
1979	4.761
1980	6.444
1981	6.265
1982	7.334
1983	9.254

Glede na pričakovani celotni prihodek se predvideva, da bo od leta 1978 dalje TOZD dosegala dovolj akumulacije za formiranje potrebnih skladov.

9. *Obveznosti iz internih finančnih razmerij v IBT*

Iz poglavja IX. je razvidno, da znašajo taka razmerja po stanju 31. 12. 1976 5.038.217,53 din. Za ta znesek je pri LB — Podružnica Trbovlje vložen, zahtevan za kredit za trajna obratna sredstva.

10. *Sanacijski program*

Ocena pričakovanih rezultatov TOZD Livarna lahkih barvastih kovin Trbovlje za leto 1977 kaže potrebo po izdelavi programa za saniranje obstoječega stanja.

Ze sam elaborat v nekaterih poglavjih nakazuje konkretne sanacijske ukrepe, s katerimi se planska izguba bistveno zmanjšuje, ob tem se pa predvideva ukrepe za popolno odpravo izgube v letu 1978 in dalje.

Ukrepi, ki imajo v elaboratu sanacijski pomen za leto 1977 so:

— program investicij v izpopolnitev kapacitet,

— dveletna odložitve večine obstoječih anuitet,

— znižanje obrestne mere za odložene anuitete,

— kapitalizacija obresti,

— prizadevanje DO TGA, da omogoči čimvečje izkoriščanje proizvodnih naprav livarne.

Do TGA Kidričevo bo nosilka nadaljnjih ukrepov za sanacijo, ta obveza ji pripada glede na vertikalno povezan proizvodni proces.

tržnega deleža, specializacije itd. Nadalje uspešno vključevanje na jugoslovansko tržišče ob upoštevanju partnerjev z novimi proizvodi, nam samo potrjuje pravilnost odločitve in nujnost povezovanja, ker sicer ne bomo mogli slediti hitremu razvoju al. industrije. Se bolj velja to za uspešno nastopanje in povezovanje interesov na zunanjih tržiščih.

2. Združitev TGA s TOZD livarno lahkih kovin v Trbovljah je nadaljevanje širšega povezovanja slovenske industrije aluminija. Za TOZD livarno barvnih kovin v Trbovljah pa bo tako povezovanje pomenilo povečanje fizičnega in vrednostnega obsega poslovanja do take stopnje, da bo zagotovljena rentabilnost poslovanja in podana reprodukcijska sposobnost.

3. TGA je že v letu 1975 načrtovala razvoj livarne. S priključitvijo TOZD livarne barvnih kovin v Trbovljah sedaj v okviru IBT Trbovlje kot samostojnega TOZD k OZD TGA »Boris Kidrič« Kidričevo, vidi TGA hitrejši pristop k višji stopnji predelave. V to pa nas sili tudi današnja ekonomska nuja o vertikalni

povezanosti surovin do finalnih proizvodov in novi dohodkovni odnosi, kot jih predvideva Zakon o združenem delu.

4. Že obstoječa strojna oprema TOZD livarne lahkih barvnih kovin v Trbovljah, štiri letna iskustva v tehniki visokotlačnega litja in večinoma že usposobljeni delavci, predstavljajo tisto osnovo, ki bo lahko zagotovila že v naslednjih dveh letih rentabilno poslovanje v povezavi z OZD TGA in njenimi izkušnjami na področju aluminija.

5. Proces te integracije ne pomeni le formalno združevanje TOZD livarne lahkih barvnih kovin v Trbovljah s štirim TOZD v okviru OZD TGA, temveč tudi združevanje dolgoročnih interesov delovnih ljudi v združenem delu in s tem jamstvo, za sigurnejšo prihodnost in večjo socialno varnost članov obeh kolektivov.

Zato predlagamo obema kolektivoma z ozirom na ključne elaborata s točko XIII in XIV, da se pozitivno izjasnijo o omenjeni združitvi.

Delovna grupa TGA — IBT

XV. **Zaključek o upravičenosti združevanja**

Ze v predhodnih poglavjih obdelana vprašanja jasno kažejo na potrebo za povezovanjem aluminijske industrije v Sloveniji in prednosti takšnega povezovanja. Pri tem je potrebno še posebej podčrtati naslednje:

1. Industrija aluminija v Jugoslaviji se hitro razvija,

pri čemer obstoja vse bolj jasna usmeritev na tehnološko in ekonomsko zaokrožene grupacije, od lastne proizvodnje surovin do izdelave končnih izdelkov. Čeprav bo potrebno tudi v bodoče usklajevati naše interese v okviru jugoslovanskega Al-kompleksa, pa ne bi smeli izgubiti tistih prednosti, ki jih imamo na področju tehnologije,

Pogled v perspektivo

Dne 28. aprila 1977 smo po sklepu poslovno-koordinacijskega sveta in v dogovoru s strokovnimi delavci obiskali livarno »IBT« (Industrijski biroji Trbovlje). V avtobusu, ki je odpeljal izpred naših blokov na Potrčevi cesti, je bilo le 5 članov kolektiva, pozneje pa sem kot vodja poti izpred tovarne v Kidričevem ugotovil, da je v avtobusu prisotnih (skupaj z mano) 38 članov kolektiva iz vseh struktur. Navzoči so bili člani PKS, DS TGA, samoupravitelji iz vseh TOZD in predstavniki družbeno-političnih organizacij.

Osnovna in delovna naloga za vseh 38 udeležencev potovanja je bila ogledati si prostore, naprave in delovni proces v livarni, pogovoriti se s predstavniki IBT o trenutni situaciji v livarni in perspektivah v srednjeročnem obdobju in vse vtise prenesti na člane našega kolektiva pred odločitvijo o združenju TGA in IBT.

Pred livarno so nas počakali predstavniki IBT. Razdelili smo se v manjše skupine in ob razlagi za to posebej zadolženih tovarišev, smo spremljali tehnološki postopek pridobivanja različnih tlačnih odlitkov. Bili smo zelo prijetno presenečeni ob vrsti sodobnih strojev precejšnjih zmogljivosti in veliki delovni vnemi ter disciplini, ki smo ju zasledili, čeprav nas je 40 ljudi hodilo okrog strojev in delavcev in čeprav smo spraševali in si ogledovali sleherno stvar, so delavci ostajali poglobljeni v delo ter nam vlnudno, vendar v kratkih stvaki, skoraj skopih, odgovarjali in ponovno hite-li naprej, da odlijejo, odreže-jo, očistijo, zbrusijo ali spa-kirajo 200, 500 ali 1000 koma-dov, koliko norma od njih zahteva.

Osebnost sem skrbno opazo-val prostore, ki so še na raz-pologo za instaliranje novih

kapacitet orodjarne in moja ugotovitev je, da so razpo-ložljivi prostori zelo uporabni in da se z majhno adap-tacijo dajo absolutno korist-no izrabit.

V razgovoru, ki je potekal v restavraciji družbene pre-hrane IBT smo govorili o vseh pomembnejših zadevah iz elaborata za združitev TGA in livarna IBT. Ne bom ome-njal vseh zastavljenih vprašanj (včasih tudi malo pro-vokativno) in odgovorov; zaključil bi le to, da so pred-stavniki IBT odkrito, samo-kritično in odgovorno orisali trenutno situacijo in perspek-tivne plane razvoja ob načrto-vani integraciji s TGA.

Menim, da ne bom zapisal napačno, če zapišem, da so trije momenti odločilni pri odločitvi za inetgracijo in si-cer:

- ob relativno majhnem vlaganju sredstev predelava 1000—1500 ton aluminija,
- pridobitev statusa prede-lovalca,
- plasman oplemenitenega a-luminija na domače in tno-zemsko tržišče.

Naši domačini so ob koncu obiska naredili lepo gesto in vsakemu posamezniku podarili model livarskega lonca z inicialkama IBT in gramofonsko ploščo ter značko. Za konec obiska so nas po ču-dovito lepi hribovski cesti zapeljali do Čebina, do hiše, v kateri je bila 18. 4. 1937 usta-novljena KPS.

V nekaj minutah so doma-čini zgodovinske hiše ostali brez prigradnih razglednic in knjižice o ustanovitvi KPS, mi pa smo se napotili proti avtobusu in naprej proti Sa-vinjski dolini.

Potovanje se je končalo pozno popoldne, s splošno ugotovitvijo: »Po tem kar smo videli, prečitali in slišali, nam ne bo težko obkro-žiti DA za integracijo«.

Vojo Veličkovič

Na Čebinah

V tej hiši je bil leta 1937 ustanovni kongres KPS

Ugotavljamo, da večina smučarjev ne ve, da je na Kaninu, edinem visokogorskem smučarskem centru v Jugoslaviji, možno smučanje vse do konca meseca junija. Letošnja izredna obilica snega pa bo smučarsko sezono podaljšala tudi v mesec julij.

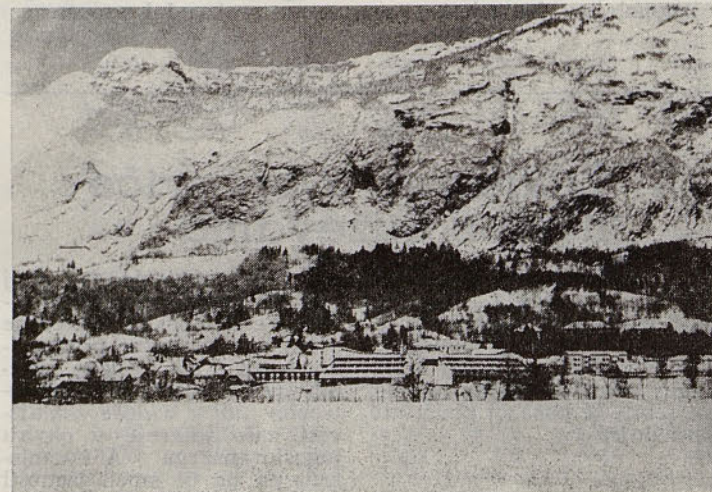
Do sredine junija so vam na raz-pologo smučišča v Skripih med po-stajo C in D. Proga je do tega da-tuma dolga 2000 m, višinska razlika pa znaša 600 m. Tu obratuje krožna kabinska žičnica kapacitete 900 oseb/h. Po 15. juniju pa prenesemo 2 vlečnici v Veliki Graben. Tukaj je proga dolga 400 m višinska razli-ka pa znaša 150 m. Kapaciteta obeh vlečnic znaša 400 oseb/h.

Žičnica na Kanin je dolga 6000 m in premaga višino 1800 m v času 35

minut. Cena povratne karte znaša 40.— din, dnevno 70.— din in te-densko 300.— din. Za skupine in sindikate nudimo posebne popuste. Poleg gondolske žičnice se nahajata še dve prenosni vlečnici. Trenutno je na postaji C 300 cm snega, na po-staji D pa 700 cm. Žičnica obratuje vsak dan razen ponedeljka ob 8.00, 9.00, 11.00, 13.00 in 15.00. Ob pone-deljkih vršimo redna vzdrževalna de-la žičnice in zato pelje gondolska žičnica na Kanin le ob 9.00 uri, s Kanina se pa vrača ob 15. uri.

Žičnica obratuje po tem urniku skozi vse leto, saj je Kanin prijetna izletniška točka ob vsakem letnem času.

Kaj vam poleg smučišč še lahko ponudimo? — Penzion v naših hotelih Alp (po ceni 160.— din po osebi v dvo-

Pogled na Bovec

Dragi prijatelji smučanja!

posteljni sobi) in Kanin (po ceni 200.— din po osebi na dan v dvoposteljni sobi). Skupinam in sindikatom nudimo za bivanje nad tri dni posebne popuste. Če koristite v naših hotelih penzion, dobite zjutraj, pred odhodom na Kanin blok, ki vam omogoča koriščenje penzijskega kosila na Kaninu, v naši restavraciji Prestreljenik na višini 2202 m. Naša restavracija ima 400 sedežev.

- Vsi gostje naših hotelov imajo brezplačno na razpologo bazen v hotelu Kanin (dimenzije 16 x 8). Imamo tudi sauno (cena 30.— dih za 1 uro) ter možnost podvodnih masaž v samem bazenu (cena 10.— din za 10 minut).
- Vsak dan razen torke imamo v hotelu Alp plesno glasbo, kegljišče pa obratuje dnevno od 16. ure do 23. ure, razen ob torkih.
- Za skupine, ki želijo vaditi tudi v telovadnici, lahko brezplačno nudimo sodobno urejeno telovadnico bovske osnovne šole.
- V obeh hotelih imamo TV aparat namenjen gostom.

Okolica Boveca z dolino Trente je polna edinstvenih naravnih lepot, ki privlačijo vedno večje število ljubiteljev narave, saj so zelo redki kraji, ki se lahko pohvalijo s tako nepokvarjeno in čisto naravo ter kristalno čistimi rekami.

ATC Bovec

Interesenti za izlete v Bovec in do-lino Trente prijavite se pri predsed-sedniku komisije za rekreacijo in šport pri svoji osnovni organizaciji sindikata.

Iz pisarne sindikata

IZDAJA DELAVSKI SVET TOVARNE GLINICE IN ALUMINIJA BORIS KIDRIČ KIDRIČEVO

Uredniški odbor:

Ivo Tušek — predsednik,

Člani:

Franc Meško, Anton Zadravec, Jože Huzjan, Anton Kozoderc — namestnik predsednika — Franc Vreže, ml. — odgovorni urednik — Fotografije: Stojan Kerbler, dipl. ing.

Tisk: ZGP »Pomurski tisk« — TOZD tiskarna, M. Sobota
Člani kolektiva in upokojenci dobivajo list brezplačno.
Rokopisov in slik ne vračamo.